



רשת חינוך ציונית דתית בישראל

אמי"ת



יחידת דינים ומבוא לבגרות תשס"ט

לימוד הלכה לבגרות תשס"ט
בנושאים הבאים:

שבת ומועדים
עפ"י קצש"ע מקור חיים
עפ"י שמירת שבת כהלכתה

טיוטא ראשונית - שבט תשס"ט - פנימי לא להפצה

בס"ד שבט תשס"ט

החוברת שלפנינו נכתבה מתוך צורך של מורים ובעיקר של תלמידים בשטח, הלומדים לקראת בחינת הבגרות בהלכה, והיא מיועדת להוות כלי עזר עבורם.

החוברת מבוססת על תוכנית הלימודים בדינים ובהלכה, וכוללת את כל הפרקים האמורים להילמד עפ"י החומר המיועד לשנת הלימודים תשס"ט – ברכות שבת ומועדים.

בחלקה הראשון של החוברת מרוכזים אירועים שונים, הקשורים לנושאים ולפרקי הלימוד. לכל אירוע מצורפות שאלות נבחרות, או בעיות הלכתיות העוסקות בנושאים הנלמדים. לצד כל אירוע מצויות התשובות לשאלות שהוצגו. חלק מהשאלות פתוחות במטרה לאפשר לתלמידים תרגול תשובות. כל השאלות הן על בסיס בחינות הבגרות משנים קודמות, שאלות חדשות שחוברו לנושאים אלה.

בסוף יחידת שמירת שבת כהלכתה נמצאים דפי תקציר להלכות עפ"י שש"כ שנמסרו באדיבותו של יהודה רוזנברג.

החלק השני של החוברת כולל מושגים בהלכה הממוינים עפ"י סדר הא'-ב', וכן מונחים ומבוא לתושב"ע, עפ"י החוברת "תורה מסיני", אף הם מסווגים באותה שיטה. לצד כל מונח ומושג נמצא הסברו. כל השאלות שהופיעו בבחינות הבגרות מצוינות בהדגשת המילה "בגרות".

בחוברת ניתן להשתמש בדרכים שונות: באמצעות האירועים שבחוברת, ניתן לתרגל כל פרק הנלמד בכיתה וללמוד לקראת בחינה. כמו כן, ילמד התלמיד באמצעותה, את דרך כתיבתה של תשובה, ולהבין מהי תשובה נכונה.

נוסף על כך, מאחר ומותר להכניס כל חומר כתוב לבחינה, ניתן להשתמש בחוברת בשעת בחינת הבגרות. המיפוי הנוח של הנושאים, מאפשר חיפוש מהיר של הנושא המבוקש, ובכך מסייע בשעת הבחינה לענות בקלות רבה יותר על שאלות הדומות לאלה שבחוברת.

השתדלנו מאד לגוון את האירועים, כדי שיהפכו למשמעותיים עבור התלמידים.

אנו מקווים שתפיקו הנאה ותועלת מהלימוד והתרגול בשיטה זו.

חוברת זו היא טיוטא ראשונית והמלאכה עדיין בעיצומה.

אנו נשמח לקבל הארות והערות ואף השלמות לפרקים החסרים עתה, את החומר ניתן להעביר למאיר אביטן meir@amit.org.il

תהא דרככם צלחה.
המינהל הפדגוגי

כתיבה ועריכה : מאיר אביטן
הגהה: יהודית זימרת

שבת

קצש"ע – מקור חיים

הפרק	הנושא	עמוד בקצש"ע	עמוד בחוברת
נו	שמירת שבת אמירה לגוי	119	
ס	הדלקת נרות	127	
סא	קבלת שבת	128	
סב	תפילת ערבית תשלומים	129	
סג	קדוש על היין	132	
סד	שלוש סעודות	135	
סה	תפילת שחרית ומוסף	136	
עג	דיני יום השבת וסדריו	154	
עד	ערבית ומוצ"ש הבדלה מלווה	156	
עה	קצת ממלאכות האסורות בשבת	159	
עו	ארבע רשויות	173	
עז	מוקצה ונולד	179	
עח	פיקוח נפש	185	
עט	מלאכת שבת	191	
פא	דיני ומנהגי ר"ח	194	
פב	ברכת הלבנה	198	
צב	איסור מלאכה בימים טובים	229	
צד	עירובי תבשילין	233	
שמירת שבת כהלכתה			
א	דיני בישול בשבת		
כ	דיני מוקצה בשבת		
לב	דיני פיקוח נפש (א-יד, מד)		
לג	דיני חולה שאין בו סכנה		
לו-לז	דיני יולדת ומינקת		
	דיני תינק וילד קטן (בנות)		

פרק נו – שמירת שבת אמירה לגוי

	ביום חמישי, אמר ששי לפועל הערבי לחרוש את השדה בשבת, כי ביום ראשון הוא רוצה לזרוע שם חיטה . האם נהג ששי כהלכה? נמקו.	פרק נו סעיף א
תשובה: מותר למסור מכונת בימי החול לאומן גוי, אף אם יעסוק בתקונה בשבת. אבל אם יתקנה ברחוב בגלוי וידוע שמכונת זו שייכת לישראל - אסור. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים - סעיף ח'	מר ישראלי תכנן לערוך טיול משפחתי ביום ראשון . ביום שישי, לקראת שבת, ראה שמכונתו מקולקלת, ולכן מסר אותה למוסך , שבעליו גוי וגם הפועלים כולם אינם יהודים . במשך יום השבת הציק לו מצפוני , האם נהג כהוגן שמסר את המכונת לתיקון ביום שישי ? אולי יתקנו אותה במוסך ביום שבת ? מה דעת ההלכה בנידון? נמק.	פרק נו סעיף ח עפ"י בגרות
תשובה מותר לומר לגוי אחר השבת "למה לא הדלקת נרות נוספים בשבת", אע"פ שיבין לשבת הבאה וידליק נרות נוספים, וכן פעולות אחרות. עיין מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים - סעיף יד'	באחת השבתות, בעת סעודת ליל שבת של משפחת עוז, כבה החשמל והמשפחה סיימה את הסעודה לאורן של הנרות . ביום ראשון אמר אבי המשפחה מאור לעוזרת הסינית : " למה לא הדלקת נרות נוספים בשבת ? " נרי שאל את אבא " בביה"ס למדנו שאסור לומר לגוי שיעשה עבורנו מלאכה , שלנו אסור לעשות אותה " . מה הייתה תשובתו של מאור לבנו נרי ?	פרק נו סעיף יד עפ"י בגרות
תשובה: אם היא הדליקה עבור הקטנים והגדולים - אסור להתחמם בחדר זה. אולם אם הקור גדול אפילו בשביל הגדולים מותר ואפילו לומר לגוי להדליק. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים - סעיף טז'	לפני כניסת השבת שמעה יונית את דני רופ שמדווח ששבת זו תהיה קייצית וחמימה מעט מעונן. אך אבוי לדני רופ! עם רדת החשיכה שרר קור ומשפחת עוז לא השאירה את המזגן דלוק, הילדים הקטנים רעדו מן הקור. העוזרת הסינית ריחמה על הילדים והדליקה ביוזמתה את המזגן . משפחת עוז התחממה מלהט הויכוח האם רשאים המבוגרים להתחמם בחדר הילדים? מה דעת ההלכה בנדון?	פרק נו סעיף טז
תשובה: א.	מנהלו של משק גדול נהג להזמין אליו מדי ערב שבת פועל שאינו יהודי, והיה נותן	פרק נו סעיף ד,ז, ח,

י, יד		לו הוראות לפני כניסת השבת: א. מחר בשעה 10.00 השקה את הגינה במשך שעתיים. ב. קח עכשיו את הטרקטור לטיפולך בביתך. כמו כן, העיר לו מדוע "לא כיבית את החשמל בשבת שעברה?" חווה דעה הלכתית ומנומקת על כל אחת מהאמירות.	אסור לומר לנכרי לעשות מלאכה בשבת כדי שלא תהא שבת קלה בעיניהם. אפילו אם יאמרה לפני שבת ובמיוחד אם זה קשור לעבודות השדה, שבה קיים חשש של מראית עין, שהרואים חושבים שפלוני שכר הנכרי לעשות מלאכה בשבת. (קצש"ע פרק נו סעיפים ד, ז) ב. מותר לקחת את הטרקטור לביתו, אם זה נעשה בבית הגוי ולא ניכר שזאת מלאכת ישראל ונעשה בצינעא. ואין כאן חשש למראית עין. (קצש"ע פרק נ"ו סעיפים י, ח) ג. מותר לומר על מה שלא עשה בשבת שעברה, אע"פ שע"ז יכין לשבת זו. כי אין זאת אמירה לנכרי בשבת. (פרק נו סעיף יד). מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים - ד, ז, ח, י, יד
פרק ס - הדלקת נרות			
פרק נ' סעיף ב		יפעת מסיימת את הכנותיה לקראת שבת תמיד בדקה התשעים. וכך נוהגת היא כל ערב שבת: מדליקה את הנרות מיד עם כניסת השבת, ולאחר מכן מתפללת מנחה ומתקחלת לקראת שבת. מה דעת ההלכה? נמקו	אכן על יפעת לשנות את סדר הפעולות. בהדלקת הנרות היא מקבלת עליה את השבת ולכן היא אינה יכולה כעת להתפלל מנחה או להתקלח ובכך לעבור על איסורי שבת.
פרק ס סעיף ז		נרי הכין את הבית לקראת השבת. מס' דקות לקראת כניסת השבת הוא שם לב שאין נרות להדלקת נרות, כמובן שאשתו רונית כמעט 'הדליקה אותו', אבל נרי הציע לה שבליט ברירה תברך על האור החשמלי של מנורות "הספוטים". רונית חשבה שנרי כבר הגזים וגם מתעלל בה בהלכות מוזרות. מה דעת ההלכה בנידון?	תשובה : נכון וראוי להדליק אורות בבית. אולם אם אין נרות להדלקה יוכל לברך על נר החשמל, ולברך וכך רונית תוכל לצאת ידי חובה בשעת הדחק. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים –סעיף ז'
פרק ס סעיף ו		נריה לומד בישיבת "נר ישראל". הוא אינו מדליק נרות לכבוד שבת בטענה, שהוא רווק. חברו העיר לו שהוא צריך להודיע לאמו שתכוון בזמן ההדלקה עליו, וכך הוא יוצא ידי חובה. מה דעת ההלכה?	תשובה : אכן נריה צריך להדליק נר שבת במקום לימודיו בישיבה בחדרו, ואין קשר להדלקת נר אימו. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים –סעיף ו'
פרק ס סעיף ה		רחל לא הרגישה טוב ולכן ביקשה מבעלה שידליק את הנרות. בעלה משה אכן ניגש למלאכת הדלקת הנרות. בנו נרי נצמד אליו לעזרה ואכן האבא הדליק את הנרות ולאחר	תשובה : אם האשה אינה יכולה להדליק חובה על הבעל להדליק. כל המצוות מברך עליהן קודם לעשייתן, וצריך לברך קודם ההדלקה. אולם נשים בזמן הברכה מקבלות את השבת

	מכן ברך את הברכה. נרי צעק בקול " אמא אבא לא יודע את ההלכות הוא מדליק ואח"כ מברך ואת תמיד עושה הפוך מדליקה ואח"כ מברכת". האם האבא צדק? נמק ועמוד על ההבדלים.	
ואם כך אינן יכולות יותר להדליק, כי נכנסה השבת. לכן נהגו הנשים להדליק את הנרות לכסות את העינים ואז לברך . אולם הגברים שאינם מקבלים את השבת בברכת ההדלקה, אלא מקבלים בתפילה יכולים הם לברך ואז להדליק . יש מנשים הספרדיות שנוהגות לברך, ואז להדליק ויש להן לנהוג כך . מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים –סעיף ה'		
פרק סא – קבלת שבת		
פרק סא סעיפים א-ב שאלה: סעיפים – א,ב. אפרים נכנס לביה"כ ומיד שמע את הציבור אומרים " בואי כלה שבת מלכתא ". אפרים הצטרף לציבור ואמר "בואי כלה" . אולם אפרים, מיד אחר כך, התפלל מנחה כי עדין השמש לא שקעה . רב ביה"כ העיר לו ש...? מה הרב העיר לו? נמק.	תשובה : הרב העיר לו שבזמן שקיבל את השבת אינו יכול להתפלל מנחה, כי כבר קיבל את השבת. היה עליו לא לקבל את השבת ולהתפלל מנחה ורק אחר כך היה מקבל את השבת . מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים –סעיף א-ב'	
פרק סב – תפילת ערבית , תשלומין		
סב סעיף ב אפרים התחיל להתפלל תפילת עמידה של שחרית לשבת. כאשר הגיע לברכה האמצעית - הרביעית העוסקת בשבת, הזכיר את הנוסח של תפילת מנחה. כשסיים את תפילתו וסיפר על כך לחבירו, המליץ לו החבר לחזור על התפילה מחדש . האם כך יש לנהוג?	תשובה א. חנ"ה לא נהגה נכון כאשר סיימה את ברכת "מודים", מאחר שעליה היה לחזור להתפלל תפילת שבת. הרי שברכה זו אין זמנה עתה, אלא עליה להפסיק באמצע "מודים". ב. חנ"ה לא נהגה נכון כאשר חזרה לראש התפילה, מאחר שעדיין לא סיימה את תפילתה ולא עקרה רגליה, עליה לחזור רק לתפילת שבת "שמח משה", כדין כל טועה באמצע התפילה ועדיין לא סיים תפילתו, שחוזר לתקן את הטעות ולא לראש התפילה. מקור הלכה : מקור חיים, פרק ס"ב, הלכות ג' ו-ז' גאנצפריד, סימן ע"ו, סעיף י"ח,	
פרק סא סעיפים ג,ז שאלת בגרות: סעיפים ג,ז חנ"ה התבלבלה וטעתה בתפילת שחרית של שבת והתפללה תפילת חול. היא שמה לב לטעותה באמצע ברכת "מודים". סיימה את ברכת "מודים", חזרה לראש התפילה והתפללה תפילת שבת. א. האם נהגה חנ"ה נכון כאשר סיימה את ברכת "מודים", לאחר שעמדה על טעותה? נמק. ב. האם נהגה חנ"ה נכון כאשר חזרה לראש התפילה? נמק.	תשובה א. חנ"ה לא נהגה נכון כאשר סיימה את ברכת "מודים", מאחר שעליה היה לחזור להתפלל תפילת שבת. הרי שברכה זו אין זמנה עתה, אלא עליה להפסיק באמצע "מודים". ב. חנ"ה לא נהגה נכון כאשר חזרה לראש התפילה, מאחר שעדיין לא סיימה את תפילתה ולא עקרה רגליה, עליה לחזור רק לתפילת שבת "שמח משה", כדין כל טועה באמצע התפילה ועדיין לא סיים תפילתו, שחוזר לתקן את הטעות ולא לראש התפילה. מקור הלכה : מקור חיים, פרק ס"ב, הלכות ג' ו-ז' גאנצפריד, סימן ע"ו, סעיף י"ח,	
שאלה : סעיפים – ג, ד, ז.	תשובה	

		ירדנה התפללה בשבת בבוקר תפילת מוסף, מתוך הרגלה בקודש התפללה תפילת חול, ורק באמצע ברכת השנים הרגישה בטעותה. היא סיימה את ברכת השנים, וחזרה להתפלל תפילת שבת מתחילתה (ה' שפתי תפתח). א. האם נהגה ירדנה כהלכה בזה שסיימה את ברכת השנים? ב. האם נהגה ירדנה כהלכה כאשר חזרה לראש התפילה?	א. על ירדנה היה לעצור מיד כשהרגישה בטעותה ולא לסיים הברכה ולחזור לברכת שבת של מוסף מקטע "תכנת שבת". ובתפילת שחרית, עליה לסיים את הברכה של חול שנמצאת בה ולחזור לברכת שבת של שחרית (ישמח משה). ב. ירדנה לא נהגה כהלכה כשחזרה לראש התפילה. שכן דין זה של חזרה לראש "העמידה" הוא רק אם עקרה רגליה. ומי שלא עקר רגליו, אינו חוזר לראש "העמידה". מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים: פרק ס"ב הלכות ג, ד, ז',
סעיף י'		שאלה: סעיף י' מומי נזכר בערבית של שבת שלא התפלל מנחה של יום שישי ערב שבת. ואכן מיד עם סיום תפילת עמידה של ערבית של שבת התפלל תפילת תשלומין של מנחה של ערב שבת (כמו יום חול). דרך אגב ערב שבת היה ר"ח אדר, ואכן חברו העיר לו שלא היה צריך לחזור על התפילה שוב כי אם שוכחים "יעלה ויבא" בערב אין חוזרים. מה ענה לו מומי ובמה הוא לא נהג כהלכה?	תשובה: אכן לא חזרתי בגלל ר"ח, אלא השלמתי תפילת מנחה שהפסדתי במנחה של ערב שבת. טעותו של מומי שהיה צריך להתפלל פעמיים תפילת ערבית של שבת ולא כפי שהתפלל של יום חול. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים: סעיף י'
סב סעיף יא		בשבת בצהרים נרדם יוסף לשינה ארוכה, וכשהתעורר כבר כמעט יצאה השבת. יוסף הגיע לביתו, והרב אמר לו שעליו להתפלל פעמיים עמידה של חול. יוסף התפלל, אולם בעמידה השנייה הוא נזכר, שלא אמר "אתה חוננתנו" בעמידתו הראשונה, ולכן הזכיר זאת כעת בעמידה. בסוף התפילה נגש אל הרב וסיפר לו מה קרה. מה השיב לו הרב?	טעה ולא התפלל מנחה בשבת - מתפלל במוצאי שבת שתיים של חול. בראשונה מזכיר "אתה חוננתנו" שהיא באה לשם ערבית, ובשנייה אינו מבדיל "אתה חוננתנו" משום שהיא באה לשם תשלומי מנחה. אולם אם לא הבדיל בראשונה והבדיל בשנייה - התפילה הראשונה לא עלתה לו מפני שגילה דעתו שהתפלל מנחה והשנייה לשם ערבית. אלא אם באמת התכוון בעמידה הראשונה לשם ערבית, והשנייה לשם תשלומין ואמירת אתה חוננתנו בשנייה היא משום טעות ולא כונתו להקדים תשלומי מנחה לערבית - יצא.
סעיף טו'		שאלה: סעיפים טו – טו נחמן התפלל בכוונה יתירה בתפילת "עמידה" של שבת. החזן סיים את העמידה והתחיל את ברכת "מעין שבע". כמעט לקראת סיום הברכה סיים נחמן את תפילתו ומאחר שמקפיד לא להפסיד שום חלק בתפילתו התפלל תפילת "ויכולו" בישיבה ואח"כ ברכת "מעין שבע" בעמידה. חברו מאומן העיר לו שתפילת "ויכולו" יש	תשובה: תפילת "ויכולו" אומרים בעמידה ולא בישיבה, מנהג אשכנז לומר את תפילת "ויכולו" אם לא הספיק עם הציבור עם חבר נוסף, משום שתפילת "ויכולו" היא עדות לקב"ה ויש לאומרה 2 עדים. אולם מנהג ספרד לאומרה ביחיד אם לא הספיק עם הציבור. תפילת "מעין שבע" אין לו לאומרה כלל, אין היחיד רשאי לאומרה כלל. מקור הלכה: קצש"ע פרק סב סעיפים יד' טו'

		לאומרה עם חבר נוסף. מה דעת ההלכה?	
פרק סג – קדוש על היין			
סג סעיפים ב, ג		ינן יצא לשירות פעיל במילואים. עם כניסת השבת שכח ינן לקדש ואכל ושתה. לקראת חצות נזכר שלא קידש ורצה לקדש. אך אז נזכר שיש לו רק כוס אחת לקידוש, ואמר שבעצם אין לו כעת חיוב לקידוש, וישמור את הכוס לקידוש למחרת. מה דעת ההלכה?	אסור לטעום כלום קודם שיקדש. ואם אכל ושתה - מקדש בכל שעה שיזכור מן הלילה. ולמרות שיש לו כוס אחת ינן היה חייב בקידוש והיה עליו לקדש על הכוס, לא לטעום ממנה, כדי שלא יפגם היין, אלא שופך לכוס אחרת וטועם מהשנייה ולמחר יקדש במה שנשאר לו.
סג סעיף ד'		שאלה: סעיפים – ד' אותן חברות שהתארחו בשבת אצל יונית לא כיסו את החלות ושמו רק מפה על השולחן. הן טענו שאין חובה לכסות את החלות ובמיוחד שהחלות שלנו הן יפות וכדאי שנראה אותם. מה דעת ההלכה? נמק.	תשובה: מעיקר הדין היה צריך לברך קודם על החלות ואחר כך על היין. אך מאחר שאסור לאכול לפני הקידוש, אנו מכסים את החלות ומקדשים על היין. כמו כן זכר למן שהיה לו טל מלמעלה ומלמטה. מקור הלכה: קצש"ע פרק סג סעיפים ד'
		שאלה: סעיפים – ז' הוריה של יונית נסעו לחוץ לארץ, יונית החליטה לעשות שבת חברות, והזמינה את חברותיה לכתה שיתארחו אצלה בשבת (לא נספר מה קרה) בליל שבת כשחזרה החבורה מביה"כ קידשה יונית על היין (כעת היא בעלת הבית) חברתה שירה העירה לה שאין צורך לקדש, משום שאנו פטורות מקידוש כי זו מצוות עשה שהזמן גרמא. יונית טענה שאביה אמר שצריך לקדש, אך אינה יודעת את הסיבה לחיוב. ואתם יודעים?	תשובה: מאחר ונשים חייבות בשמירת שבת שלא לחללה "שמור את יום השבת", הן גם חייבות בזכירת השבת "זכור את יום השבת", שהוא קידוש על היין. מי שמצווה על השמירה מצווה גם על הזכירה ונשים חייבות בקידוש. מקור הלכה: קצש"ע פרק סב סעיפים ז'
		שאלה: סעיפים ח' דוד קידש על היין בסעודת השבת בביתו. באמצע הסעודה רצה לשתות יין. שכנו משה הציע שיביא מביתו בקבוק יין טוב יותר. ואכן שכנו הביא יין נוסף. הם מזגו מן היין החדש, אם כי דוד מזג מן היין האחר שהיה מונח על השולחן בשעת הקידוש. בנו של דוד העיר להם, שהם היו צריכים לברך שוב את ברכת הגפן. מה ההלכה?	תשובה: אכן, אם היין היה מונח על השולחן - אינו צריך לברך. אך אם הובא יין אחר, כפי שהביא השכן, יש להם לברך על היין החדש. מקור חיים: קצש"ע פרק סג סעיף ח
		שאלה: סעיפים – י' באירוע משפחתי הוזמנו החברים לקידוש שבת בקהילה. אכן השמש זורחת ויום מצוין	תשובה: כולם יצאו ידי חובה ובתנאי שישתו רביעית, מצד הדין אפשר לקדש על השיכר גם כשיש יין, אולם המהדרים מקדשים על היין.

	לקידוש בחוץ. כל משפחה התארגנה וקידשה לעצמה. משפחת רוח קידשה על וויסקי, משפחת זוהר קידשה על יין תירוש, משפחת קדוש קידשה על וודקה. מי מהמשפחות יצאו חובה? נמק.	מקור חיים : קצש"ע פרק סג סעיף י'
	שאלה : סעיפים- יב, יג, יד , טו. נחמן איש צדיק ורב חסד , לאחר תפילת ערבית רץ לביתו ועושה קידוש לבני ביתו, שותה מעט מן היין, ורץ לדודתו האלמנה לקדש לה. אך לצערו איחר מעט והיא כבר קידשה לעצמה. התעכב אצלה מעט , סעד ליבו בבורקס וחמוצים ושר מעט שירי שבת . לאחר מכן המשיך לבית האבות הסמוך , כאן מטעמי חיסכון מקדשים על הפת. על כן הוא מקדש להם על הפת ולאחר מכן נוטל ידים לכולם , כולל לעצמו מאכיל אותם ואוכל איתם סעודה קלה, שכן אחרת לא יוכל לקדש להם. נו .. אז מה אתם אומרים?	תשובה : אין קידוש אלא במקום סעודה . ואכן בקידושו הראשון לא יצא ידי חובה (גם לא טעם מן היין כמות רביעית אלא אם מישהו אחר במשפחה שתה רביעית) והיה עליו לאכול כזית . אצל דודתו אכל ולא קידש כי סמך על קידושו האחרון . לבית האבות זה המקום היחיד שקידש כהלכה וקבע סעודה . כמו כן, אם אדם מקדש לאחרים אינו חייב לאכול עימם ורק כאשר ישוב לביתו יעשה את הקידוש והסעודה כהלכה. מקור חיים : קצש"ע פרק סג סעיפים- יב, יג, יד , טו
פרק סד – שלוש סעודות		
פרק סד סעיף א	שאלה: סעיפים – א' לסעודה שלישית שנקבעה בביתו של אליהו הגיעו זוגות חברים . הגברים התיישבו לסעודה שלישית ואילו הנשים ישבו ללימוד תורה טענו שאין חייבות בסעודה שלישית אחד החברים גם לא אכל בסעודה שלישית בטענו שאינו חש בטוב , אולם חברו הכריח אותו לאכול מעט כדי לקיים מצוות סעודה שלישית . ציינו מה דעת ההלכה לאור מנהגם של החברים הללו?	תשובה . הגברים וכן הנשים חייבים בשלוש סעודות בשבת ועל הנשים להשתתף באכילת סעודה שלישית . את אותו חבר שחש ברע אין חובה להכריחו לאכול סעודה שלישית . מקור חיים : קצש"ע פרק סד סעיפים- א'
פרק סד סעיפים א, ב, ג פרק עג סעיף ט'	בסעודה שלישית התיישבו לארוחה אפרת שלומית שלמה ואפרים . אפרת לא נטלה ידיים, כי לא היתה מעוניינת לאכול לחם, אולם לאחר ההסבר של אפרים, ניגשה ליטול ידים וברכה על חלה אחת, כי אין לה חיוב בלחם משנה. שלומית לא אכלה לחם והסתפקה בפירות, משום שטענה שאינה מחויבת כלל בסעודה שלישית . מה דעת ההלכה ?	גם נשים וגם גברים חייבים בסעודה שלישית, ובכל הסעודות יש חיוב בפת לחם . ולכן שלומית חייבת בסעודה שלישית. לגבי מה צריך לאכול בסעודה שלישית- צריך לעשותה בפת ויש אומרים שיכול לעשותה במאכל חמשת מיני דגן, ויש אומרים שאפילו בפירות יכול לעשותה. לכן שלומית חייבת בסעודה שלישית ויתכן שלדעת האומרים אכילת פירות מוציאה ידי חובת סעודה שלישית. לענין לחם משנה -אפרת חייבת בלחם משנה .
פרק סה – תפילת שחרית ומוסף		
סה סעיפים יב' יג	שלומית ובעלה יוסף הלכו לתפילת שחרית בבית"כ . יוסף הוזמן לעלות כחזן למוסף, ובעלייתו הוא קיצר את העמידה ואמר בקול רם עד הקדושה, וסיימו ללא חזרת השליח- ציבור .	לא טוב עושים הנוהגים לומר בקול רם עד הקדושה ומסיימים ללא חזרה. וראוי לבטל מנהג זה . לענין תפילת מוסף של נשים – תפילה היא מצוות עשה שהזמן גרמא, ולמרות זאת נתחייבו בה נשים מפני שהיא בקשת רחמים. אולם תפילת מוסף שאינה בקשת רחמים

	בצאתו מן התפילה לא ראה את אשתו וכשהגיע לביתו אמרה אשתו "מה קרה הקדמתם", יוסף הבין שאשתו לא הייתה במוסף וכשאלה לפרש היעדרותה מתפילת מוסף היא ענתה שנשים אינן חייבות. מה דעת ההלכה בעניינים הנ"ל?	נשים פטורות ואם הן רוצות -רשאיות הן. ויש חולקין.
סה סעיפים י' יד'	לאחר תפילת שחרית, לפני המוסף, אסי הרגיש חולשה ומיהר לביתו. הוא התפלל מוסף רק לאחר שעברו שבע שעות זמניות. כמובן שבביתו הוא שתה כוס תה ואכל חתיכת עוגה. כשאשתו יוספה שאלה מה לגבי הקידוש, הוא ענה שאינו יכול לקדש רק לאחר מוסף. האם נהג כהלכה? נמקו	זמן תפילת מוסף מיד אחר תפילת שחרית, ואין לאחר יותר מעד סוף שבע שעות זמניות. ואם התפלל אח"כ נקרא פושע, אבל יצא ידי חובתו, שבדיעבד זמן מוסף כל היום. אולם לגבי הקידוש הוא היה חייב לעשות קידוש לפני מוסף. "קידוש וטעימה לפני תפילת מוסף מותרת מעיקר הדין".
פרק עג – דיני יום השבת וסדריו		
עג סעיף ד'	חכם יוסף חלם חלום קשה, והוא אינו רגוע. הוא הרגיש שאינו נהנה מן השבת, והוא חייב לצום כדי לבטל גזירה רעה, שהחלום מנבא. האם יוכל לצום בשבת? פרטו ונמקו.	אסור להתענות בשבת. ותענית חלום מותר להתענות בו, כדי שיקרע גזר דינו. אולם צריך להתענות ביום ראשון כדי שיתכפר לו ביטול מצוות עונג שבת. ויש אומרים, שבזמן הזה אין להתענות תענית חלום בשבת, שאין אנו בקיאים בפתרון חלומות.
עג סעיף ט	עיין פרק סד סעודה שלישית	
עג סעיף ה'	בבוקר יום השבת התגבר אריה כארי, אך הוא חש ברע וראשו כאב מאוד, ואפילו בטנו קרקרה. לכן התיישב לאכול עוגה מזינה עם קפה. חברו ירחמיאל התעורר, עשה קידוש ושתה קפה עם חברו אריה. האם נהגו כהלכה?	אסור לטעום כלום לפני הקידוש, אבל לשתות מים מותר. אולם החולה והרעב, כגון אריה הותר להם לאכול ולשתות לפני התפילה, וצריכים לעשות קידוש. אריה טעה בזה שלא עשה קידוש. אותם הנוהגים לשתות קפה לפני התפילה בכדי שתהא דעתם מיושבת, כגון ירחמיאל - מותרים בזה. אבל אינם צריכים קידוש וכאן טעה ירחמיאל.
עג סעיף ט'	לפני תפילת מנחה ישב ראובן עם דוד לסעודה שלישית. הוא עשה קידוש כפי שעשה בבוקר, ובצע על כיכר לחם אחת. הוא הקפיד לאכול יותר מ- 56 גרם לחם. כאשר ברכו ברכת המזון, שכח לומר "רצה והחליצנו", שאומרים בשבת, ונזכר בכך רק אחרי "הטוב והמיטיב". הוא לא חזר על הברכה מהתחלה והמשיך כרגיל. דוד כן חזר והתחיל שוב מ"רצה והחליצנו". מה דעת ההלכה?	אין סעודה שלישית צריכה קידוש, וכאן טעה ראובן. אם טעה ולא אמר "רצה" אם נזכר קודם שהתחיל "הטוב והמיטיב" אומר שם "ברוך שנתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה" ואינו חותם בה וממשיך. וכאן טעה ראובן שהמשיך כרגיל. דוד צריך היה לומר כמו שנכתב לעיל, ואם היה נזכר לאחר ברכת הטוב והמיטיב -אינו חוזר כלל. לכן לא היה צריך לחזור ולומר "רצה".
פרק עד – ערבית ומוצ"ש, הבדלה		
עד סעיפים א-ב	שאלה: סעיפים א-ב. במוצ"ש אחר שהתפלל תפילת ערבית, נזכר אליהו שהיה צדיק גדול, ששכח לומר בתפילת "עמידה" אתה חוננתנו".כשפנה לראש הישיבה אמר לו הרב שאין צורך	תשובה: אכן, אליהו יכול לצאת בהבדלה שעושים על הכוס ואין צורך לחזור בתפילה. אולם חברו נמרוד שכח לספר שהוא גם שכח להבדיל בתפילה אבל אחר התפילה הוא אכל מן הממתקים ששלחו הוריו (בונבירה טעימה) וכשנזכר שלא

		להתפלל שוב, כי עוד מעט יבדילו על הכוס . חברו נמרוד ששמע את תשובת הרב שאל אותו: אבל בשבוע שעבר קרה לי מקרה כמעט דומה ואמרת שעלי לחזור ולהתפלל אז מה אם הוא צדיק גדול למה אתה מקל עליו? ראש הישיבה הסביר לשניהם. מה הייתה תשובת הרב בעניין?		הבדיל ושאל את הרב , הרב שאלו האם טעם משהו לפני ההבדלה, וכשהוא אמר 'כן' אז חכמים קנסו אותו ויחזור להתפלל . מקור חיים : קצש"ע פרק טד סעיפים- א'ב'
עד סעיף י'		שאלה : סעיפים – י' במוצאי שבת מאחרים להתפלל ערבית ואומרים " אתה חוננתנו ". דני שכח לומר בתפילת ערבית של מוצאי שבת "אתה חוננתנו " ומיד לאחר התפילה המתין לו חברו עם המכונית ושניהם נסעו הביתה . האם דני נהג בהתאם להלכה?		תשובה: אם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפילה (או כגון ששכח) יאמר " ברוך המבדיל בין קודש לחול" ועושה מלאכה . ואכן דני לא נהג כהלכה, כי לא הבדיל בתפילה והיה צריך לומר " המבדיל בין קודש לחול". מקור חיים : קצש"ע פרק טד סעיפים- י'
עד סעיף יג		שאלה: סעיפים יג' . אליהו הבדיל על כוס יין, וכאשר הגיע לברכת בשמים הניח את הכוס על השולחן ולקח את הבשמים בידו הימנית וברך, ואח"כ הניח את הבשמים וברך על הנר. חווה דעתך על מעשהו של אליהו.		תשובה בברכת ההבדלה יש לאחוז תמיד את היין ואין להניח את הכוס על השולחן. ולכן מחזיק את היין בימין כשיחזיק את הבשמים יעביר את היין לשמאל ויאחז את ההדס בימין. לאחר מכן מברך על הנר ואח"כ מחזיר את היין לימינו. מקור חיים : קצש"ע פרק טד סעיפים- יג'
עד סעיף יח		שאלה: סעיפים - יז במוצ"ש לא הייתה ליוסי כל אפשרות להבדיל על היין . ביום ראשון בערב הבדיל יוסי על כוס יין וברך כל אותן הברכות שהיה מברך בהבדלה במוצ"ש. האם נהג יוסי בהתאם להלכה ?		תשובה: יכול להבדיל עד יום השלישי. אבל מברך רק בורא פרי הגפן " והמבדיל בין קודש לחול" את ברכת הבשמים והנר מברך רק במוצ"ש . מקור חיים : קצש"ע פרק טד סעיפים- יז'
עד סעיף יח		שאלה: סעיפים - יח זוכרים את אותה יונית שעשתה שבת לבד עם חברותיה(כתות ט') (הוריה היו בחוץ לארץ)? אכן עם צאת השבת הן ניגשו לשכנים וביקשו מאחד המבוגרים שיעשה להן הבדלה. אך הוא טען שכבר עשה הבדלה ואינו יכול להוציאם וממליץ שינסו שכן אחר . מה דעת ההלכה ?		תשובה: נשים חייבות בהבדלה, ולכן הן יכולות לעשות לעצמן הבדלה . תשובתו של המבוגר שאינו יכול להבדיל גם אינה נכונה, משום שגם מי שהבדיל יכול לחזור ולהבדיל לנשים. מקור חיים : קצש"ע פרק טד סעיפים- יח'

עה סעיף ב'	מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: שאלה: סעיפים –ב' ביום חגיגת הבר מצווה של יוני הצטרכו בני המשפחה להביא ספסלים מביה"כ . יוני הביא את הספסל, אולם נח היה לו לגרור את הספסל דרך החול . חברו שאל אותו למה דרך החול ? יוני ענה כי הוא רוצה לסמן את חצי המגרש עבור משחק הכדור רגל . מה דעת ההלכה ובאילו תנאים מותר ואסור ?	תשובה: אכן, ליוני מותר לגרור את הספסל ובלבד שלא יתכוון לעשות חריץ. אולם יוני כן התכוון בעשיית החריץ ועבר על איסור .ישנן דעות שאם הספסל כבד ובודאי יצור חריץ אין לגרור ספסל זה מעל החול . מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: ב'
עה סעיף ד	שאלה: סעיפים –ד' ואכן, אחה"צ ירד יוני לשחק בכדור רגל , למעשה המגרש היה מוכן ע"י החריץ שעשה יוני בבוקר . חברים אחרים העדיפו לשחק בכדור בקרקע מרוצפת. מה דעת ההלכה? נמק.	תשובה: אכן אין לשחק במשחקים ע"ג הקרקע משום השויית גומות מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: ד'
עה סעיפים ה-ט	שאלה: סעיפים –ה', ט' בשבת בבוקר ניגש הדס להריח מהפרחים באגרטל. אולם היא הוציאה את הפרחים הריחה אותם ואז החזירה לאגרטל. כלנית שהיתה בביתה ראתה עציץ עם הדסים ונגשה להריח מן ההדסים. חברתה ורד העירה להדס שזה אסור משום שבשבוע שעבר הרב אמר לה שאסור להניח את הפרחים במים בשבת. חוה דעתך על המקרה והתנאים.	תשובה: אכן, הדס צדקה. פרחים שהונחו באגרטל לפני כניסת השבת ובתוכו מים מותר להחזיר, אבל בתנאי שאין בהם ניצני פרחים העשויים להפתח, שאז זה אסור. אולם אם באגרטל לא היו מים, אסור להניח את הפרחים בשבת באגרטל עם מים, וורד סיפרה על המצב שהפרחים לא היו בתוך מים לפני השבת. לכלנית אסור היה להחמיר ולא להריח מן ההדס מחשש שמה תשכח ותפרוך בעלים ויתלשו ותתחייב משום תולש. (לענין הרחת פירות המחוברים לעץ – אסור) מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: ה' ט'
עה סעיף כה	שאלה: סעיפים –כה' אפרים היה ברך והקפיד על כל הלכות ברירה והתנאים הקיימים , חברו ביקש שיפרט לו את התנאים לברירת אוכל, אך אפרים שכח את תלמודו ולא ידע לומר את התנאים. אם כן עיין בסעיף כה וציין את התנאים.	תשובה: א: ברירת אוכל מתוך פסולת ב: ברירה דווקא ביד ולא בכלי ג: הברירה על דעת לאכול מיד את האוכל ברירת פסולת מתוך אוכל אסורה אפילו ביד ואפילו לאכול מייד. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: כה'
עה סעיף נג	שאלה: סעיפים –נג' אפריים היה עסוק מאוד, ועם כניסת השבת נזכר שלא חתך את נייר הטואלט. חברו אמר	תשובה: אכן, קריעת נייר בשבת אסורה וכל אדם ישתדל להכין את הנייר לפני שבת. אולם אם אין נייר אחר חתוך בסביבה

	לו שיוכל לחתוך את הנייר לא בסימון המחורר בנייר, האם הוא צדק?	יהיה מותר לחתוך בשינוי, וכן לא במקומות המחוררים. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: נג
	שאלה: סעיפים –נז' נח דני אשכנזי יוסי מזרחי הכינו את ארוחת השבת. בזמן ההכנה הם הצטרכו לפתוח קופסת שימורים. דני לא היה מוכן לפתוח את הקופסה יוסי ענה לו " מה נהיית כזה צדיק" ופתח את הקופסה. כשהגיעו לפתיחת היין, שהיה עטוף בנייר, דני פתח ללא בעיה גם את הפקק של הבקבוק. מה דעת ההלכה לגבי התנהגותם של מזרחי ואשכנזי?	תשובה: אכן, הלכה "אין דין בנין וסתירה בכלים". ולכן מותר לפתוח קופסת שימורים או בקבוק יין. אולם דעת האשכנזים להחמיר ולא לפתוח קופסה שתהפוך לכלי ויהיה אפשר להשתמש בה כקופסת השימורים. לכן נוהגים קודם לעשות חור בצדה השני של הקופסה, שלא תשמש ככלי. וכך יש גם נוהגים מקהילות הספרדים. ועל כל פנים, יש להחמיר ולפתוח את הקופסאות לפני השבת. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: נז' נח
עה סעיף לב	שאלה: סעיפים לב' בליל שבת רצתה תמר להוריד מפלטת השבת את סיר המרק לארוחת הלילה. בטעות, הורידה את סיר האוכל היחיד המיועד למחר והניחה אותו על השולחן(האוכל מבושל כל צרכו). תמר עמדה מיד על הטעות והתלבטה כיצד לנהוג. אילו תנאים צריכים להתקיים כדי שיהיה מותר להחזיר את הסיר בחזרה על האש בשבת?	תשובה: דעתו להחזיר, מחזיקו בידו. ובשעת הדחק אם הניח ע"ג השולחן או לא היה בדעתו להחזירו - מותר. עיינו באירועים דומים בשמירת שבת כהלכתה פרק א. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: לב'
עה סעיף ו, יא	שאלה: סעיפים – ו' יא' באחת השבתות בצהרים החליטה משפחת אברהמי לאכול את סעודת השבת על הדשא בחצר. הם פרסו את המפה והניחו עליו את החלות. אחד הילדים העיר שהדבר לא רצוי כי עלולים לעבור על איסורי שבת. על איזה איסור עלולה המשפחה לעבוד אם תאכל את סעודתה על הדשא?	תשובה: 1. האוכלים בגינות אסור ליטול ידיהם על העשבים שמשקים אותם בכך. 2. מותר ללכת על גבי עשבים בשבת שאינו מתכוון לתלוש אבל עשבים גדולים יזהר לבל ירוץ מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: ו' יא'
עה סעיף מה	שאלה: סעיפים - מה באחת מימות החורף לא הספיקה אמא לתלות את הכביסה על הגג ביום שישי. בשבת בבוקר החליטה לתלות את הכביסה במחסן הפנימי, שאין שם עוברים ושבים ואף אחד לא יראה, ולא יחשדו שכיבסו את הכביסה בשבת עצמה. האם נהגה אמא בהתאם להלכה?	תשובה: אסור לתלות בגדים רטובים ליבשם בשבת, אפילו בחדרי חדרים. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: מה'
עה סעיפים	שאלה: סעיפים – מה, מו, מח באחת מלילות השבת יצאו יוני ויונת (לא	תשובה: לשטוח בגדים רטובים סמוך לאש הוא איסור דאורייתא.

מה מו מח	לדאוג הם אחים) לסניף בני עקיבא. בדרכם הביתה תפס אותם גשם שוטף ובגדיהם נרטבו . הם החלו לרוץ אבל נפלו לתוך שלולית בוץ ונתלכלכו בבוץ. כאשר הגיעו לביתם שטחו את הבגדים הרטובים ליד " האח " (כן מדובר במשפחת עוז העשירה) ויוני גם לקח מגבת רטובה במים וניקה את הבוץ ממכנסיו . כשסיפרו להורים בבוקר את החוויות מאתמול, אמר האב לילדיו: "צדיקים גדולים לא יצאתם מהתנהגותכם בבית". למה התכוון האבא?	ניקוי הבגדים מותר רק ע"י שפשוף מבפנים והטיט נופל. אבל לסלק כתם מבגד - אסור בשבת. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: מה' מו' מח'
עה סעיף לז יד	שאלה: סעיפים – לז' יד לפני ששתי החברות שכבו לישון, הן החליטו לשתות תה חם. רונה שמה שקית תה בתוך הכוס ומזגה עליה מים רותחים מתוך המיחם שהיה על פלטת השבת. ומאחר שגם חשה בגרונה, חתכה חתיכת לימון ושמה בתוך התה. חברתה ידידה מזגה מים לתוך הכוס, ורק אח"כ שמה בפנים את השקית, ואחר כך סחטה לימון לתוך כוס התה . אילו פעולות של שתי החברות היו בניגוד להלכה ואילו פעולות היו בהתאם להלכה? נמק.	תשובה : בניגוד להלכה : מזיגת מים רותחים על שקית תה , סחיטת לימון לתוך התה. בהתאם להלכה: מזיגת מים לתוך הכוס ואח"כ הנחת שקית התה , שימת פרוסת לימון בתוך כוס התה אם כי יש מחמירים . מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: לז' יד'
עה סעיפים ו', ח, י	שאלה: סעיפים – ו', ח', י' בבית המלון בקיבוץ לביא ישיבה משפחת עוז להנות מזיו השבת . את הסעודה השלישית החליטו לאכול בגינה שבמלון. ישבו על הדשא ב'סבבה', נטלו ידיהם בגינה. מאוחר יותר הבחין יוני בערסל שהיה קשור ותלוי בין שני עצים. נכנס לערסל, החל להתנדנד ושר את שירי השבת האוהבים עליו. יונת הבחינה בתפוז עסיסי שנפל מעץ התפוזים וקילפה אותו בהנאה , כמובן שהיא לא שכחה לברך. ציין אלו פעולות הן בניגוד להלכה.	תשובה נטילת ידיים בגינה - משום שהוא פסיק רישיה ובכך הוא משקה את העשבים. אכילת התפוזים שנשרו מן העץ מדין מוקצה. נדנדד בערסל המחובר לעצים. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: ו', ח, י'
עה סעיף יח'	שאלה: סעיפים – יח' בימי החמה ישבו שמש וששי במפרסת השמש ? , ולגמו מכוס השתיה. ששי טען שהשתיה חמה וניגש להביא קרח . כאשר הניח את הקרח בכוסו של שמש מיהר לערבב את הקרח כדי שהמשקה יהיה קר , ששי העיר לו שלא נהג כהלכה . מה דעת ההלכה?	תשובה: מותר לתת קוביות קרח במים ובכל משקה אחר כדי לצננו. אך יש פוסקים הסוברים שאין לבחוש על מנת למחר את המסת הקרח, וראוי להחמיר. מקור הלכה : קצש"ע מקור חיים סעיפים: יח'
עה סעיף	שאלה: סעיפים -כט כן. עדיין בתוך המרפסת וחברים של ששי	תשובה: לחתוך ירק דק דק סמוך לסעודה - מותר והינו סמוך תוך

כט	הגיעו לאחר התפילה לסעודת שבת. ששי השכים בבוקר מוקדם וישב להכין את הארוחה, את הסלט הוא הקפיד לחתוך דק דק שיהיה מוצלח. את הבשר הצלוי חתך דק דק. שמש גירד את הטיט שנבדק לו במכנסיו. אילו פעולות מותרות ואסורות בשבת נעשו ע"י החברים? נמק.	כדי שעה, ואילו ששי חתך את הירק מס' שעות קודם הארוחה וזה אסור. את הבשר מותר לחתוך לחתיכות דקות, כי האיסור לחיתוך דק שייך בגידולי קרקע. שמש היה צריך להחמיר ולא לגרד טיט יבש מבגדו, אם כי יש דעות המקלות בענין זה. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים סעיפים:כט'
עה סעיף נ'	שאלה: סעיפים נ- שבת "זכור" בפתח וכתה יב' במתח. ואכן רב הפורים הכין את עצמו לדרשה. אולם מספר דקות לפני עלייתו לדרשה נחתך שרוכו מן הנעל. הוא ביקש מחברו שיתן לו את השרוך של נעלו (השרוך היה חדש מנעלי הנייק שקנה יום לפני כן). ואכן במהירות התבצעה הפעולה. אולם חברו בכל זאת רצה להכין את השרוך כדי שיוכל לקחת מרב הפורים מיד אחר דרשתו, ולכן הוא קשר את השרוך עם החלק השני בקשר עמיד וחזק. וכאשר רב הפורים ירד שוב החליפו והפעם רב הפורים קשר את שרוכו בעניבה ואח"כ בקשר. הסבר את הפעולות שעשו רב הפורים וחברו ונמק.	תשובה: אכן שרוך ששטמ מנקבי הנעל - מותר לחזור ולהשחילו, דווקא את אותו השרוך. אבל שרוך חדש - אסור ולכן פעולתו של רב הפורים הייתה אסורה. חברו שקשר את החוטים הקרועים בקשר חזק - גם אסור, משום שקשר של קיימא אסור לקשרו. הקשירה של הנעל ע"י רב הפורים בקשר ועניבה אינה אסורה משום שלמעשה הוא עומד במהלך היום להסיר את הנעל, וקשר הנעל הוא קשר שמתירים אותו. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים סעיפים:נ'
	שאלה: סעיפים –סד' צליל הוזמנה בשבת לביתה של שיר. לפני כניסתה צלצלה בטבעת הקבועה בדלת, אולם אין קול ואין עונה. שוב נקשה צליל על הדלת, אבל הפעם הנקישה הייתה ארוכה ולפי מקצבים של השיר בתנועה, אבל גם הפעם אין קול ואין עונה. ועל כן החליטה צליל לקחת כלי והקישה בו בחוזקה לא כדרך שיר. סוף סוף שמעה שיר את צליל ופתחה את הדלת וההמשך כבר ידוע. אבל מה דעת ההלכה על התנהגותה של צליל?	תשובה: אסור להשמיע קול בכלי שיר, שמא יבוא לתקן כלי שיר. ולכן גם להכות ביד על השולחן כדרך המשוררים אסור גזירה שמא יתקן כלי שיר. אולם נקישה על הדלת ע"י טבעת הקבועה וכשאין כוונה כדרך שיר – מותר. אם כי יש פוסקים שסוברים שיש להחמיר. הנקישה השנייה בידה על הדלת ובמקצב של שיר- אסורה. והנקישה השלישית ע"ג כלי מותרת, כי לא נתכוונה לדרך שיר. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים סעיפים:סד'
פרק עו – ארבע רשויות		
עו סעיפים כג	שאלה: סעיפים – כג כד כה דני גר במושב. במרחק של כ 3000 אמות	תשובה: א: ילך ברגליו לסוף התחום וישב שם כל שעת בין השמשות עד שיחשיך ובכך הוא קונה שביתה. ולמחרת יוכל ללכת

כד כה	ישנו מושב אחר שם גר יוסי חברו של דני, שאותו הוא רוצה לבקר בשבת מאחר ונודע לו שהוא שוכב חולה. אלו שתי אפשרויות עומדות בפני דני כדי שיוכל לבקר את חברו בשבת?	ממקום ששבת בבין השמשות למרחק של עוד 2000 אמה. ב: אדם יכול לקנות שביתה ע"י הנחת מזון שתי סעודות ומברך על העירוב. ניתן לעשות ע"י שליח (עיינו בסעיף כד' המתאר בפירוט את קניית השביתה ע"י סעודה). מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים סעיפים: כג כד כה
עו סעיפים יב יג יד טו טז יז כ	שאלה: סעיפים – יב' יג' יד' טו' טז' יז' כ' דוד הזמן לחברו בישוב. מיד עם כניסת השבת הודיעו ברמקולים שעירוב השבת נקרע. דוד התלבט האם מותר לו לצאת עם שעון היד, משקפי שמש, סידור. חברו התלבט אם הוא יוכל לצאת עם הכובע, טלית (נוהג כמנהג התימנים שמתעטפים בערב שבת בטלית), ממחטה וכן להרים את אחיו התינוק בן השנה בידי לביה"כ. עין בסעיפים יב' יג' יד' טו' טז' יז' כ' וציין את העיקרון בהוצאת חפצים מרשות לרשות.	תשובה: העיקרון המנחה במקום שאין עירוב בסוגיית הוצאה מרשות לרשות הוא: אין להוציא דבר מרשות דוקא כדרך משא שנושא ביד או בכיס. אבל דרך מלבוש לא נקרא משא. ולכן: שעון יד – אם הוא כתכשיט ודרך לבישה מותר. לעומת שעון כיס שאסור. משקפי שמש – אסור לצאת, אלא אם עיניו כואבות ויזהר מלהורידם במקום שאין בו עירוב. סידור – אסור כדרך משא והוא הוצאה. כובע – מותר לצאת אם מטרתו להגנה מפני השמש או הגשמים. טלית: אם הוא מתעטף בטלית וכדרך מלבוש מותר לצאת, להחזיקה ביד – אסור. ממחטה – בתוך הכיס אסור אבל אם כורכה סביב צוארו כמלבוש – מותר. אחיו התינוק – חי שאינו נושא את עצמו – אסור, כגון תינוק שאינו יכול ללכת בכוחות עצמו – אסור. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים סעיפים: יב' יג' יד' טו' טז' יז' כ'
	שאלה: בשבת שלח הרופא את מיכה להביא שתי גלולות מבית-מרקחת קרוב, בעבור חולה הנתון בסכנה. הרוקח נתן לו מנה שלמה שכללה עשר גלולות. מיכה, שנאלץ להעביר דרך רחוב שאין בו עירוב, התלבט אם לקחת את כל המנה ובה עשר הגלולות, או להעביר רק שתי גלולות הדרושות לחולה, על-פי הוראת הרופא. א. מהו השיקול ההלכתי לאסור על מיכה להעביר את כל המנה? נמק. ב. מהו השיקול ההלכתי להתיר למיכה להעביר את כל המנה? נמק.	תשובה השיקול ההלכתי לאסור הוא ריבוי בשיעורין: כשם שיש למעט בעצם עשיית האיסור ובחומרתו, כן יש למעט ולא להוסיף על הכמות הדרושה לחולה, וכיוון שלאיסור הוצאה יש שיעור, אין להרבות יותר מהשיעור הנדרש.
פרק עז - עז מוקצה ונולד		

פרק עח – פיקוח נפש			
פרק עט – מלאכת שבת			
עט סעיף א'	שאלה: מיד עם צאת השבת הדליק אפרים את הטלויזיה כדי לראות את משחק הכדור רגל בין הפועל ת"א לפועל ב"ש. המשחק התחיל בשבת ושודר בטלויזיה כבר לפני צאת השבת. חברו אמר לו שהוא חושב שאסור לראות את המשחק, אפרים ענה לו שהצלמים והעובדים אינם יהודים. מה דעת ההלכה בנושא זה?		תשובה: יהודי שעשה מלאכה בשבת ואף בזדון (במזיד) אסור לו ליהנות מאותה מלאכה. אולם שאר ישראל מותרים ליהנות ממלאכה זו בשבת מיד. (יש דעות הסוברות שיש צורך להמתין זמן "בכדי שיעשו" להמתין בצאת שבת את הזמן בו פעולה זו נעשתה בשבת, כגון פעולת חילול השבת היתה חצי שעה יש להמתין חצי שעה בצאת השבת) לענין תשובתו של אפרים היא אינה מוסיפה כי ניתן ליהנות מפעולה זו מיד עם צאת השבת. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים סעיפים:א'
פרק פא – דיני ומנהגי ר"ח			
פא סעיפים יז יח	שאלה: ר"ח אדר בפתח ובנות כתר י"ב במתח. עם סיום תפילת "העמידה" התחילו הבנות באמירת ההלל. אך רונית סיפרה שאינה נוהגת לקרוא את ההלל וסיימה את התפילה ב"עלינו לשבח". חברותיה נזפו בה על התנהגותה! א. ציין מה דעת ההלכה על מנהג הבנות ומנהגה של רונית ונמק. ב. ציין כיצד יש לקרוא את ההלל, ונמק.		תשובה: א. הלל זו מצוות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות, לכן רונית נהגה נכון שלא אמרה את ההלל. אולם לדעת ר"ת אם רוצות הנשים יכולות לקרוא את ההלל. ב. קריאת ההלל היא במעומד לפי שמשמעות ההלל היא עדות על שבחו של הקב"ה ועדות יש לומר בעמידה. מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים פרק פ"א סעיפים יז, יח
פרק פב -ברכת הלבנה			
פרק פב' סעיף ב, ז, ח	שאלה: התאריך מוצ"ש ד' טבת, לאחר תפילת ערבית יצאו מנשה ואפרים לברכת הלבנה. אולם אפרים החליט שעדין אינו יכול לברך, מנשה טען שהוא יכול לברך. א. חווה דעתך על מנהגם של אפרים ומנשה. נמק. ב. מי אינו יכול לברך על הלבנה? נמק.		תשובה: בברכת הלבנה קיימת מחלוקת ממתי אפשר לברך על הלבנה. לדעת הספרדים ניתן לברך רק לאחר שיעברו שבעה ימים, שרק אז הלבנה כבר זורחת וניתן ליהנות מאורה המלא. לדעת האשכנזים אפשר לברך לאחר שיעברו שלושה ימים, משום שכבר גם ביום השלישי אפשר ליהנות מאורה ולכן

		מברכים. למעשה אפרים ומנשה צדקו וכל אחד נהג כמנהג קהילתו. ב. סומא אינו יכול לברך. הברכה נתקנה על ראייה ממש – הרואה לבנה בחידושה מברך". סומא אינו יכול לראות ולכן יתכוון לצאת בברכתו של החזן ע"י שמיעה. ניתן לקבל גם את התשובה הבאה: נשים פטורות מלברך משום שברכת הלבנה היא מצוות עשה שהזמן גרמא מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים: פרק פב' סעיף ב, ז, ח
פב סעיף ו	שאלה: מנשה הוא עיוור ומשתדל להקפיד על כל מצווה קלה כבחמורה. במוצאי תשעה באב, לאחר הצום שהיה קשה במיוחד בשבילו, יצא מנשה עם כל הציבור לברכת הלבנה, וברך בקול ובכוונה את ברכת הלבנה. כששאלתי לפשר מעשיו הוא טען שגם כל בוקר הוא מקפיד לברך ".....מלך העולם פוקח עיוורים". א. ציין את שתי הברכות המופיעות בסיפור ב. באילו מצוות הוא נהג כהלכה ובאילו לא? נמק.	תשובה: א. ברכת לבנה וברכות השחר. ב. בברכות השחר הוא נהג כהלכה, כי יש לומר "פוקח עיוורים" גם אם הוא עיוור, אולם בברכת הלבנה עליו להקשיב לברכה של שליח ציבור ויכוון לצאת בברכתו. בברכת לבנה יש עניין לראות את הלבנה וסומא אינו רואה. (יש לקדש את החודש בעת שהלבנה זורחת ונהנים מאורה) מקור הלכה: קצש"ע מקור חיים פרק פ"ב סעיף ו' פרק ד' סעיף ג'
פרק צב – איסור מלאכה בימים טובים		
	שאלה: לפניך שתי מלאכות: הבערת אש וסחיטת ענבים. איזו מהן מותרת ביום-טוב, ואיזו מהן אסורה ביום-טוב?	תשובה מלאכה מותרת - הבערת אש. מלאכה אסורה - סחיטת ענבים.
	חנה ומלכה בישלו מאכלים בחג השבועות. חנה הניחה סיר אוכל על כירת גז שהייתה מופעלת כבר מערב החג, ומלכה הניחה סיר אוכל על כירה חשמלית שהייתה מחוברת לחשמל כבר מערב החג. שתיהן הגדילו את הלהבה כדי לזרז את הבישול. א. האם חנה ומלכה נהגו כהלכה, כשהניחו ביום טוב אוכל לא מבושל על כירת גז ועל כירה חשמלית? נמק. ב. האם חנה ומלכה נהגו כהלכה כשהגדילו את האש כדי לזרז את הבישול? נמק.	

פרק צד – עירובי תבשילין

שאלה: שלומית חזרה מתפילת שחרית של חג הפסח שחל ביום השישי והתחילה בבישולים ובהכנת המאכלים לקראת שבת. א. באיזה תנאי יהיה מותר לבשל מיו"ט לשבת ומדוע? ב. לאחר שהכינה את צרכי השבת ע"פ תשובתך בא' כיצד יש להתנהג עמו? נמק.	תשובה: א. התנאי שיכין עירוב תבשילין מערב יו"ט לצורך השבת. ומכיון שהתחיל בצרכי שבת מעיו"ט אעפ"י שהוא דבר מועט כבר הותר לו לבשל לכתחילה ביו"ט סעודה שלימה לשבת. ותבשיל זה הוא היכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לבשל ביו"ט מה שאינו נאכל בו ביום. ב. אפשר לאכול את העירוב ועדיף לבצוע ממנו בסעודה שלישית, מכיון שנעשתה בו מצווה אחת תיעשה בו עוד מצווה. מקור הלכה: מקור חיים פרק צד סעיפים		

שמירת שבת כהלכתה

פרק א – דיני בישול בשבת

כל דבר שאינו מבושל כל צרכו בין לח ובין יבש ואפילו הוא חם יש בהכנסתו בכלי ראשון, גם אם איננו עומד על גבי האש משום איסור בישול. ולכן אין היתר להכניס את העוף לכלי הראשון. כמו כן לענין המלח ..לפיכך אין ליתן בתוך דקירה העומדת על גבי האש לא מלח ולא כל דבר אחר	בהכנת הארוחה לשבת גילה אפרים שאת העוף הוא שכח לבשל, הוא מיד הכניס לתנור את העוף אולם הזמן הקצר גרם לכך שהעוף לא היה מבושל כל צרכו. הוא הוציא את העוף מן התנור דקה לפני כניסת שבת תוך כדי שהוא מתחבט מה לעשות נכנסה השבת, אשתו הציעה להכניס את העוף לסיר הבשר שנמצא על הפלטה ובאותה זמן היא טעמה מעט מן הבשר וראתה שחסר מלח והוסיפה לסיר, אפרים טען שזה אסור אבל אם יוריד את סיר הבשר מעל הפלטה ויכניס את העוף זה יהיה מותר. מה דעת ההלכה בענין?	שמירת שבת כהלכתה סעיף ו' סעיף יב' סעיף יד'
תשובה: פרק א' הלכות י', טו – האמא צדקה לעניין הבורקסים, מותר להניח אוכל מוצק שנתבשל בתוך מחבת ואת המחבת להניח ע"ג הפלטה. הלכות ט', יד – צפורה צדקה בעניין המרק, בנוזלים שייך איסור בישול. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה: סעיפים – י', טו', ט', יד'	1 בבקר יום השבת שמה גב' "ממה עוף" מחבת ובתוכה בורקסים וכן סיר מרק ע"ג פלטת השבת ע"מ לחממם. בתה ציפורה העירה לאמה כי אסור לשים אוכל ע"ג הפלטה בשבת משום איסור בישול. מי מהנשים צדקה?	שמירת שבת כהלכתה: פרק א סעיפים – י', טו', ט', יד' חימום דבר יבש - שש"כ סעיפים – י', טו', ט', יד' (שאלת

בגרות		
תשובה: אכן דבר לח שנצטנן יש בו איסור בישול. הכלי בו הכניסה את הבקבוק היה כלי ראשון ושייך בזה איסור בישול. ב: להכניס לכלי שני או לערות מכלי ראשון - מותר ובתנאי שלא מכסים את כל הבקבוק. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה: סעיפים-ח נ'	גב' מטרנה רצתה לחמם בקבוק חלב לילדה הקטן, וע"כ שמה את בקבוק החלב בתוך סיר גדול שהיו בו מים רותחים שכיסו את כל בקבוק החלב. מר אפריים אמר לאשתו כי קיים איסור בישול בעשיית פעולה כגון זו בשבת. א: הנכון?! ב. מה התנאים שיאפשרו חימום בקבוק חלב בשבת?	שמירת שבת כהלכתה: פרק א סעיפים-ח נ' חימום בקבוק חלב- שש"כ סעיפים-ח, נ
תשובה: האבא לא נהג כהלכה החזרת כלי ראשון על גבי האש (יח) החזרת סיר לפלטה – מותר בתנאים הבאים: א: אמר שמתכוון להחזיר- בשעת הצורך ולא היה בדעתו אבל החזיק את הכלי ביד ב: לא להניח את הסיר. בשעת הצורך – מותר להניח בתנאי שבדעתו להחזיר. ג: האש תהייה מכוסה. ד: האוכל לא התקרר לחלוטין. ה: התבשיל מבושל לחלוטין. גם רונית לא דייקה בהלכה ואסור למזוג מסיר שעל האש (מכוסה). האפשרות היא להרים את הסיר להחזיק בידיו, יוציא מהסיר מה שצריך ויחזיר לפלטה (צריך להקפיד על התנאים לעיל) מקור הלכה:	שאלה: החזרת סיר מרק לפלטה- שש"כ סעיפים-יז-כ, לב בליל שבת אבא מזג את המרק, לאחר שהוריד את הסיר מהפלטה. לאחר מכן החזיר את הסיר לפלטה כדי שהמרק ישאר חם לדני שהתעכב בתפילה. רונית העירה לאבא שהוא היה צריך להשאיר את המרק על הפלטה בזמן שחילק, כי אסור להחזיר את הסיר לאש והיה צריך למזוג ישר מן הסיר שעל הפלטה. מה דעת ההלכה? נמק.	שמירת שבת כהלכתה: פרק א' הלכות יז-כ, לב
תשובה אסי חשש לדעה המחמירה שיש צביעה באוכלין וכ"ש במשקין, ולכן נמנע מלשפוך את תמצית התה לתוך המים. גורי חשש לאיסור בישול, לכן נמנע מלשפוך מים רותחים על תמצית קרה מחשש איסור בישול אחר בישול בנוזלין. אסי נהג שלא כהלכה, מאחר שיש איסור בישול אחר בישול בנוזלין שהתבשלו והתקררו אליבא דכולי עלמא, ואין איסור צביעה באוכלין או במשקין לרוב הדעות. לאחר שבישל את התמצית בערב שבת יניחנה על גבי דוד המים החמים שעל האש, כדי שתישאר חמה (ולדעת המחבר שתהיה במצב של יד סולדת בו) ואז יהיה מותר לערות מים רותחים מדוד המים על תמצית זו, שאין איסור בישול אחר בישול בדבר לח שהתבשל כל צורכו והוא חם עתה (או לדעת המחבר כשזה במצב	שאלה: תמצית תה בשבת - שש"כ סעיף מז (ע"פ שאלת בגרות) אסי וגורי התבקשו להכין בשבת כוס תה מתמצית שהוכנה מערב שבת והתקררה לגמרי. אסי יצק לכוס מעט מהתמצית הקרה, ומזג עליה מים רותחים מדוד המים שהיה על האש. גורי מילא קודם את הכוס מים רותחים, ואחר-כך יצק לתוכה מעט מהתמצית הקרה. מאיזו בעיה הלכתית רצה כל אחד מהם להימנע, ומי מהם נהג שלא כהלכה? נמק. כיצד יש לנהוג לכתחילה בהכנת כוס תה מתמצית שהוכנה מערב שבת, כדי להימנע משתיבעיות הלכתיות אלו? נמק.	שמירת שבת כהלכתה: פרק א סעיף מז, וכן הערה קלה

של יד סולדת בו), באופן זה גם אין חשש לצביעה במשקין. מקור הלכה :		
תשובה לכתחילה, צריכים להתקיים חמישה תנאים כדי להתיר להחזיר סיר שהורד מן האש, והם: (1) שיהיה בדעתו להחזירו לאש בעת שהוציאו מן האש. (2) שלא יניח אותו מידי, ואם הניחו ימשיך להחזיק בו. (3) יחזיר לאש מכוסה ולא לאש מגולה. (4) שהאוכל יהיה מבושל כל צורכו כולל העצמות שבו. (5) שהאוכל יהיה עדיין חם במקצת. בדיעבד, די בשלושת התנאים האחרונים. נראה לדון מקרה זה כמקרה של בדיעבד, מאחר שלא יהיה להם אוכל חם למחר. ולכן, כיוון שמדובר בפלטת שבת [שאינה צריכה כיסוי נוסף באזבסט כמו אש גלויה], וכיוון שגילתה מיד את הטעות והאוכל מן הסתם היה עדיין חם, הרי שהבעיה היחידה היא אם האוכל מבושל כל צורכו או לא. לכן, אם התבשיל מבושל כל צורכו כולל העצמות שבו, הרי שמותר להחזירו לפלטה. ואם אינו מבושל כל צורכו או שהוא מבושל כל צורכו אבל העצמות שבו לא מבושלות כל צורכן ועדיין לא ראויות לאכילה, אסור להחזירו לפלטה. הנימוק: ברגע שסיר הורד מן האש, התבטלה השהייה הראשונה, וההחזרה הנה הנחה מחדש, - ויש בזה איסור של "מחזי כמבשל". ולכן אם מתקיימים תנאי ההחזרה שפורטו בסעיף א, אין כאן ביטול השהייה הקודמת, ואם לא מתקיימים, יש בזה ביטול השהייה הקודמת. ולכן אם האוכל לא מבושל כל צורכו, יש בזה משום מבשל בשבת, ואם מבושל כל צורכו, אין בזה משום איסור בישול. מקור הלכה :	שאלה: החזרת סיר לפלטה- שש"כ סעיף יז-כ, כג-כה. (5 יח"ל -ע"פ שאלת בגרות) בליל שבת רצתה תמר להוריד מפלטת השבת את סיר המרק לארוחת הלילה. בטעות הורידה את סיר האוכל היחיד המיועד למחר והניחה אותו על השולחן. תמר עמדה מיד על הטעות והתלבטה כיצד לנהוג. אילו תנאים צריכים להתקיים כדי שיהיה מותר לשים את הסיר בחזרה על האש בשבת לכתחילה ובדיעבד? האם מותר לתמר להחזיר את הסיר לפלטה? נמק.	שמירת שבת כהלכתה: פרק א' סעיפים י"ז-כ', כ"ג - כ"ה
תשובה שמש נהג כדן, מאחר ותפוחי אדמה הם דבר יבש ובדבר יבש אין בישול אחר בישול, לכן מותר לשים אותן בתוך סיר המים שהורד מן האש, אף שהוא כלי ראשון. אולם לענין הביצים מובא בהלכה נ"ב שאין ליתן ביצה בתבשיל שבצלחת שהוא כלי שני. ובהערות קמח מציין שאם	הכנסת אוכלין לתוך כלי ראשון או כלי שני - שש"כ סעיף טו, מט' (ע"פ בגרות 5 יח"ל) שמש וששי היו תורני מטבח בשבת בבסיס. שמש הוריד סיר מים רותחים מהאש, והכניס לתוכו ביצים קשות ותפוחי אדמה כדי לחמם אותן. ששי הוריד סיר מים רותחים מהאש, ושפך לתוכו קפה נמס להכנת קפה לכל חיילי	שמירת שבת כהלכתה: פרק א', סעיף מ"ט, הערה קל"ח

היחידה. האם נהג שמש כדין או לא? נמק. האם נהג ששי כדין או לא? נמק.		הביצה עדיין רכה יש חשש ליתנה בסיר המים, אולם אם הביצה קשה ומבושלת היטב ורק לחימום כנראה יהיה מותר. מקור הלכה : שמירת שבת כהלכתה: פרק א', סעיף ט"ו סעיף נ"ג הערות קמח טוב היה אם ששי היה נמנע מלעשות כך, כיוון שיש אומרים שדבר יבש שנמס ונהפך לדבר לח דינו כלח, ואסור לתת דבר לח צונן בכלי ראשון שהורד מן האש, שיש בישול אחר בישול בדבר לח. מקור הלכה :
חנה ומלכה בישלו מאכלים בחג השבועות. חנה הניחה סיר אוכל על כירת גז שהייתה מופעלת כבר מערב החג, ומלכה הניחה סיר אוכל על כירה חשמלית שהייתה מחוברת לחשמל כבר מערב החג. שתיהן הגדילו את הלהבה כדי לזרז את הבישול. האם חנה ומלכה נהגו כהלכה, כשהניחו ביום טוב אוכל לא מבושל על כירת גז ועל כירה חשמלית? נמק. האם חנה ומלכה נהגו כהלכה כשהגדילו את האש כדי לזרז את הבישול? נמק.	פרק א', סעיף כז והערה עה.	מלכה נהגה כשורה משום שכירה חשמלית המופעלת מערב חג, מותר לבשל עליה בחג. וכן לגבי חנה, משום שכך הדין גם לגבי כירת גז (בישול ביו"ט). חנה שרק הגדילה את האש הקיימת, נהגה כהלכה. מלכה, בהגדילה את מידת החום בכירה החשמלית גרמה להבערת גוף חימום, נוסף, מכאן שלא נהגה כהלכה (הבערת אש ביו"ט). מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק א', סעיף כז והערה עה.
שאלה: הטמנת אוכל- (קופסת שימורים) בתוך כלי ראשון סעיפים כח , סה אח שלי שמעון אוהב לאכול, הוא לא הסתפק במנת החמין שקיבל בארוחת שבת, הוא לקח קופסת שימורים המכילה ירקות מבושלים והכניסה לתוך כלי מלא במים חמים, שמילא זה עתה מדוד המים הרוותחים שעל גבי האש. ולא רק זאת עשה אחי, אלא תוך כדי אכילת השימורים הריח אח שלי שמעון ריח חריף של גז. הוא גילה שהלהבה שעליה דוד המים הרוותחים - כבתה, בעוד שהלהבה של החמין עדיין דולקת. הוא מיד סגר את ברז הלהבה של הדוד, למרות שידוע לו שאין בדליפה זו שום סכנה.	פרק א' סעיף כח וכן הערה ע"ו, סעיף ס"ה.	תשובה אמנם במעשהו של שמעון אין איסור בישול, מאחר שאין בישול אחר בישול. אולם הוא עבר על איסור הטמנה מאחר שהכניס את כל הקופסא במים חמים. מאחר שהלהבה של החמין דולקת, הסגירה גורמת להגדלת הלהבה של החמין (בשל הלחץ שנוצר בשל כיבוי הלהבה השניה). ויש בזה חשש מבעיר. אבל אם הסגירה לא משפיעה על הלהבה הדולקת, סגירת הברז הווי גרמא, ובמקום הפסד התירו גרמא. כמו כן במקרה שלנו זה דבר שאינו מתכוון ואין כאן פסיק רישיה.

מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק א' סעיף כח וכן הערה ע"ו, סעיף ס"ה.		
אם הלהבה שעל גביה נמצאת הקדירה ובה אוכל מבושל כל צרכו היא קטנה מדי - מותר להעביר את הקדירה ולשימה על גבי להבה גדולה יותר ובתנאי שהלהבה תהיה מכוסה .	בשבת בבוקר שלומית שמה לב שסיר העוף הנמצא על גבי הגז(אש מכוסה) שהלהבה נמוכה ואילו הלהבה הסמוכה היא להבה גדולה . היא העבירה את הסיר ללהבה הגדולה . אפרים העיר שזה אסור . האם שלומית נהגה כהלכה?	פרק א הלכה כא
אפרים היה צודק בדבריו לו האוכל לא היה מבושל כל צרכו.	בליל שבת לאחר ארוחת ערב בדקה יונית את החמין שעל גבי הפלטה שלא היה מבושל כל צרכו . והנה, היא שמה לב ששכחה לכסות את הסיר. היא לקחה את המכסה וכסתה את סיר החמין . יוני העיר לה שלא נהגה כהלכה, ורק בתנאים מסוימים מותר , האם יוני צדק ?	פרק א' סעיף לה'
תבשיל שאינו מבושל כל צרכו או אפילו רק ספק אם מבושל כל צרכו והוא בקדירה שעל גבי האש - אסור לכסותו במכסה או בצלחת או בכל דבר אחר. ואפילו אם מסיר את הקדירה מן האש -אסור לכסותה		
אולם אם התבשיל מבושל כל צרכו יהיה מותר.		

פרק כ – דיני מוקצה

שרה לא נהגה כדין לגבי המחבת, כיון דינו ככלי שמלאכתו לאיסור, וכלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, אבל לא לצורך עצמו. והכנסת המחבת לתוך הבית זה טלטול לצורך עצמו. שרה נהגה כדין באשר לפטיש, כיון שהוא משמש גם לצרכים אחרים, כגון לפצח אגוזים, ולכן נחשב הפטיש ככלי שמלאכתו לאיסור ולהיתר. וכלי שמלאכתו להיתר ולאיסור מותר לטלטלו אף לצורך עצמו. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ', סעיף ט"ו והערה ל"ו.	בגינה היו מונחים פטיש ומחבת. בשבת העבירה אותן שרה מהמרפסת לתוך הבית, כי חששה שינזקו מן הגשמים העזים שירדו באותו היום (לגבי הפטיש היא חשבה להשתמש בו לפעולה מותרת). חיה העירה לשרה שלא נהגה כדין. האם נהגה שרה כדין כשהכניסה את המחבת לתוך הבית? נמק. האם נהגה שרה כדין כשהכניסה את קדירת הבישול לתוך הבית?	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים טו- כלי שמלאכתו לאיסור והיתר – טלטול
תשובה: אכן, תפילין הן ככלי שמלאכתו לאיסור. אך כאשר הן מונחות בביזיון או חשש שיפלו או ייגנבו - מותר לטלטלן. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה: פרק כ' הלכה יד.	דנין שכח את התפילין ביום שישי בחדר האופנים בשקית. בשבת אמר לו אבא שיכניס הביתה את התפילין, כדי שלא יפלו או ייגנבו. דנין אמר שאסור כי זהו כלי שמלאכתו לאיסור. מי צדק?	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים יד' טלטול תפילין
המטבע לנוי - מותר בטלטול, את המטבעות שבנרתיק הטלית יש צורך לנער. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה: פרק כ' סעיף לח	בשבת פרשת שקלים, חשבתי על תרומת מחצית השקל. בעת יציאתי לביה"כ שיתי לב שבטלית יש מטבעות לצדקה, ובצד המפתחות של הבית תלוי לי מטבע ליופי. כעת מה עלי לעשות ?	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים לח', מז' טלטול מטבע
תשובה: הנחת העט על המחברת הפכה את המחברת לבסיס לדבר האסור, ואסור לטלטל את המחברת כמו המוקצה. אולם אם זקוקים לגוף הבסיס או מקומו – המחברת יהיה מותר לנער את העט מעל המחברת, ולכן מלכה צדקה. (שש"כ פרק כ' סעיף מז) אם היא זקוקה למחברת - לגוף הבסיס - מותר לנער את העט מעל המחברת למרות החשש של גניבה. אולם אם אינה זקוקה למחברת לגוף הדבר - יהיה אסור להזיז את העט ע"י ניעור המחברת כאשר יש חשש של גניבה, כי טלטול מוקצה לצורך גופו - אסור. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה: שש"כ פרק כ' סעיף מז	לשלומית היה מבחן בתנ"ך ביום ראשון, והיא תכננה ללמוד בשבת, והכינה מחברתה מבעוד יום. אך היא הניחה את העט על המחברת כדי שלא יעופו הדפים. אולם בשבת כאשר רצתה לקחת את המחברת, התברר לה שהעט מונח על המחברת ועל כן החליטה לא להזיז את מחברתה. מלכה חברתה שמאוד רצתה ללמוד, דחפה את העט בשינוי מעל המחברת. מי צדקה: שלומית או מלכה? נמק. מה יהיה הדין אם יש חשש שהעט ייגנב, והמחברת לא חשובה, נמק.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים מז'. בסיס לדבר האסור- ע"פ שאלת בגרות

לאה לא נהגה כהלכה. הנימוק: התמונה נחשבת ל"מוקצה מחמת חסרון כיס", ומוקצה כזה אסור לטלטלו אף לא לצורך מקומו. ב: כלי שמלאכתו לאיסור - חפץ המיועד לעשיית מלאכה האסורה בשבת, כגון עט. מוקצה מחמת חסרון כיס - דבר יקר ערך המיועד לשימוש אסור בשבת או שקובע לו מקום מחמת ערכו ומקפיד שלא לטלטל אותו ממקומו כגון, מצלמה או תמונה. מוקצה מחמת גופו - דבר שאינו כלי ולא ראוי למאכל כגון, אבנים. בסיס לדבר האסור - דבר שכשלעצמו מותר לטלטלו, אבל כאשר מניחים עליו דבר מוקצה (או תולה עליו מוקצה) - כדי שיהיה בסיס למוקצה - הוא מקבל את הדינים של המוקצה. כגון שולחן שהניחו עליו פמוטות שבהם נרות דולקים והונחו מערב שבת. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ', סעיפים: ד'-ו', ו'-ט-כ"ב, כ"ה-כ"ט, מ"ו-מ"ח	בשבת בבוקר נפלה על שולחן השבת תמונה יקרה, שהייתה תלויה על הקיר. בבואה לערוך את שולחן השבת לסעודה, נטלה לאה את התמונה מעל השולחן והחזירה אותה למקומה. האם נהגה לאה כהלכה או לא? נמק. ציין שניים מסוגי המוקצה. כתוב הגדרה ודוגמה לכל סוג.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ כלי שמלאכתו לאיסור- סוגי מוקצה שאלה : סעיפים - ד'-ו', ו'-ט-כ"ב, כ"ה-כ"ט, מ"ו-מ"ח ע"פ שאלת בגרות -
תשובה: כלי שמלאכתו לאיסור (עט) מותר לטלטל אותו לצורך גופו או מקומו. במקרה זה, שרוצה לקחת אותו כדי לקיים בו מצוות השבת אבדה, יש ספק אם מצוות השבת אבדה כדי לעשות נחת רוח לבוראו חשובה כמו לצורך גופו או לא. במקרה שהעט שלו - אסור לו לקחת אותו, מפני שכלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטל אותו לצורך גופו או מקומו, אך לא לצורך עצמו. כגון שלא ייגנב. מקור הלכה: שש"כ, פרק כ', סעיף י"ב, הערה כ"ח	מר שכחני מצא בשבת עט זרוק ברחוב (במקום שיש עירוב). הוא התלבט האם מותר לו לקחת אותו כדי לקיים מצוות השבת אבדה. האם מותר לו לקחת את העט כדי להשיבו לבעליו או לא? נמק. אילו היה העט שלו, האם היה מותר לו לקחתו או לא? נמק.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים יב' כלי שמלאכתו לאיסור- ע"פ שאלת בגרות
כרטיסיות הן מוקצה מחמת חסרון כיס, ואסור לטלטלן בשבת. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף ה.	אפרת היא מדריכה בסניף ב"ע בגבעת שמואל. מידי שבת היא הולכת ברגל מפתח תקווה עד גבעת שמואל. בצאת השבת היא עולה על האוטובוס לביתה. חברתה התפלאה מהיכן לאפרת יש כסף, אפרת ענתה, שהיא הביאה כרטיסיית אוטובוס מביתה כאשר היא באה ברגל בשבת. האם נהגה אפרת כדין?	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים ה טלטול כרטיסייה
אכן יאיר צודק כי השימוש באולר לצורך הספציפי הזה מותר, ובלבד שלא יפתח את החלקים האסורים בשימוש. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיף פ"א.	בשבת יאיר הוזמן למסע עולמי. בשבת הוא נשאר באחד מן הכפרים. כמובן שהאוכל שהיה ברשותו היה: קופסאות שימורים. בערב שבת נזקק יאיר לאולר רב-שימוש בכדי לפתוח את קופסאות השימורים, מאחר שאת פותחן הקופסאות הוא לא מצא. חברו למסע העיר לו, שאסור להשתמש באולר כי זה מוקצה, אך יאיר טען שלצורך הפתיחה בלבד מותר לו להשתמש בו. מה עושים במקרה כזה?	שמירת שבת כהלכתה פרק כ אירוע מספר ח שאלה : סעיפים פא שימוש באולר
הנודר (נדב) צודק ומותר לטלטל עבור השכן. אולם אם הנודר נדר לא לאכול וגם לא ליהנות, אז עצם הטלטול אל השכן, יש בו הנאה, ואז במקרה זה השכן צודק ואסור לו. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף ל"ד.	נדב אכל תותים, ובאותו יום הוא נתקף בבחילות ובמיחושים כבדים. מאז נדר נדר לא לאכול תותים כלל. טו בשבת חל בשבת והמשפחה התארכה אצל חברים. נדב הביא לשכניו את התותים שאשתו קנתה. שכנו העיר לו שידוע לו שהוא נדר לא לאכול מהתותים, ולכן אסור לו לטלטל אותם כי הם מוקצה האם נהג כהלכה נדב?	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים לד'

תשובה: יהודה צדק, אכן אסור לטלטל את הפירות כי הן מוקצה, הנימוק הוא: כל דבר שניתן לתיקון במוצאי שבת, הוא בבחינת דבר שיש לו מתירים, אסור לטלטלו בשבת. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף לא.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים לא טלטול פירות לא מעושרים ביום שישי ירד יהודה למחנה יהודה לקנות פירות. ביום שבת נזכר שלא הפריש מהן תרומות ומעשרות. אשתו טענה שאפשר לאכול חלק מהן, ובמוצאי שבת יפרישו תרומות ומעשרות ממה שנשאר. יהודה טען שמכיוון שניתן לתקנם במוצאי שבת (ע"י הפרשת תרומות ומעשרות), הרי שהן מוקצה ואסור לטלטלן. מה דין הפירות?
המוצא דבר מוקצה בכיס של בגדי שבת שהוא לבוש בהן, אינו צריך לחשוש לדין בסיס לדבר האסור, כיוון שלא הייתה דעתו שיהיה המוקצה מונח שם בשבת. ובמקרה כזה אין הבגד נעשה בסיס לדבר האסור. אם הוא יכול לנערו במקום שבו הוא נמצא - ינערו שם. אך אם הוא חושש שמא יאבד הדבר המוקצה, או שמתבייש לנערו בפני הבריות, יעשה זאת במקום שהוא יכול לנערו. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף ע"ב.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים עב טלטול כסף זהבי יצא לבית הכנסת בערב שבת בשמחה ובטוב לבב. תוך כדי חזרת הש"ץ התברר לו שבכיסו נמצא שטר של 50 ₪ שלא ידע מראש שהיה מונח שם. מה עליו לעשות?
תשובה: אכן הלל צדק. מותר לטלטל את המפתח, כיוון שהוא גם פותח את הדלת, וגם משמש להנעת המכונית. ומותר לפתוח את הרכב ולקחת את המוצרים. בתנאי שבשעת פתיחת הדלת, אין נדלקת מנורה ברכב. ויש מי שאומרים, שהדבר אסור משום חשש למראית עין. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף ע"ז מתוך שמירת שבת כהלכתה.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ אירוע מספר יב שאלה : סעיפים עז פתיחת מכונית בשבת הלל הזמין חברים לסעודת פירות טו בשבט. והנה בשבת בבוקר נזכר הלל שהמצרכים שקנה לסעודה, נשכחו בתוך המכונית. הלל החליט לטלטל את מפתח המכונית, לפתוח את המכונית (המכונית שלו דגם משנת 78 ללא מערכת אזעקה והאור לא נדלק בזמן פתיחת הדלת) ולהביא את המצרכים. חברו שמאי טען שהדבר נחשב לאיסור משום מראית עין. האם מותר לפתוח את הרכב ולהביא את המצרכים ממנה?
מצית - הגז והגפרורים הם בבחינת כלי שמלאכתו לאיסור, (שהרי אסור להשתמש בהם לכולי עלמא). לכן ראובן לא נהג כהלכה שהעבירם משמש לצל. לקיחת פיצוחים וממתקים הם הוצאה של דברים מיותרים, על כן בהעמסתם לא נהגו כדיון, מדין מרבה בשיעורין. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיפים י"ב - י"ג. פרק ל"ב סעיפים כ"ח - כ"ט והערה צ'.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ סעיפים יב-יג טלטול חפצים (ע"פ שאלת בגרות) בשעות הבוקר הלוהטות בשבת, ר נתקלו ראובן ושמעון הטבחים בצבא, במצית גז ובגפרורים שהיו מונחים במרפסת חדר האוכל. ראובן הכניסם לצל מפני החום הלוהט של השמש. תוך כדי כך נתקבלה הודעה על נסיון חדירת מחבלים לאיזור. הם מהרו לרכב, העמיסו אוכל לשתי סעודות, כולל פיצוחים וממתקים. תוך כדי הנסיעה הודיעו להם שזו הייתה אזעקת שווא וחזרו למוצב. האם נהגו ראובן ושמעון כהלכה? האם התנהגותם לאחר קבלת ההודעה הייתה לפי ההלכה או לא?
העיפרון נחשב לכלי שמלאכתו לאיסור, כיוון שהוא מיועד לכתיבה שהיא מלאכה האסורה בשבת. הכרטיס המגנטי נחשב למוקצה מחמת חסרון כיס, כיוון שהוא דבר יקר ערך העומד לשימוש שהוא אסור בשבת. העיפרון מותר לטלטלו בידיים, כדי שיוכל להשתמש במיטה: כלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו. הכרטיס המגנטי, הנחשב למוקצה מחמת חסרון כיס, מותר להרחיקו בשינוי, כגון על-ידי דחיפה ברגל או במרפק, טלטול כלאחר יד או טלטול מן הצד אם זה לצורך דבר המותר, ולא אסרו אלא אם זה לצורך המוקצה עצמו. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ', סעיפים ז', י"ג, י"ט, פרק כ"ב סעיפים: ל"ד ול"ה.	שמירת שבת כהלכתה פרק כ שאלה : סעיפים ז', י"ג, י"ט, טלטול כלי שמלאכתו לאיסור בשבת מצא מר עפרוני על מיטתו עיפרון וכרטיס אשראי, המיועד למשיכת מזומנים מהבנק. עפרוני התלבט האם מותר לו להרחיקם ממיטתו, כדי שיוכל לישון בה. בנו העיר לו, שלפי ההלכה מותר לו. באילו שני סוגי "מוקצה" מדובר כאן? נמק. באיזה אופן מתירה ההלכה להרחיק כל אחד מסוגי ה"מוקצה" האלה מן המיטה? נמק.

א. שרה לא נהגה כדין לגבי המחבת, כיון שמחבת דינה ככלי שמלאכתו לאיסור, וכלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, אבל לא לצורך עצמו. והכנסת המחבת לתוך הבית זה טלטול לצורך עצמו. ב. שרה נהגה כדין באשר לקדרת הבישול, כיון שהיא משמשת לא רק לבישול בלבד אלא גם לשמירת אוכל, ולכן נחשבת הקדרה לכלי שמלאכתו לאיסור ולהיתר. וכלי שמלאכתו להיתר ולאיסור מותר לטלטלו אף לצורך עצמו. (ש"כ, פרק כ', סעיף ט"ו והערה ל"ו).	במרפסת המטבח היו מונחות מחבת וקדרת בישול. בשבת העבירה אותן שרה מהמרפסת לתוך הבית כי חששה שינזקו מן הגשמים העזים שירדו באותו היום. חיה העירה לשרה שלא נהגה כדין. א. האם נהגה שרה כדין כשהכניסה את המחבת לתוך הבית? נמקי. ב. האם נהגה שרה כדין כשהכניסה את קדירת הבישול לתוך הבית?	שמירת שבת כהלכתה, פרק כ', סעיף ט"ו והערה ל"ו
תשובה הילדים צודקים, כיוון שהדלת חשובה יותר מהחפץ המוקצה התלוי (דבר חשוב). מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף ע"ד.	אברהם שכח להוריד חפץ מוקצה שהיה תלוי על דלת חדר השינה של הילדים. ההורים התלבטו בשאלה האם מותר לפתוח ו/או לסגור את הדלת בשבת. הילדים טענו שמותר לפתוח ולסגור את הדלת בשבת. מאחר והדלת חשובה יותר מהחפץ המוקצה. אך האמא התעקשה ואמרה שהדבר שאסור, כיוון שמוקצה תמיד מוקצה, ועל כן אין לסגור או לפתוח את הדלת אלא להשאירה במצבה הנוכחי. כיצד עליהם לנהוג?	סעיפים עד
אם המוקצה שהונח שם, הונח לצורך הנוכרי, אין השולחן נעשה בסיס לדבר האסור. אבל אם החפץ המוקצה הונח שם לצורך היהודי, נהפך השולחן לבסיס לדבר האסור. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק כ' סעיף ע"ט.	שכני הנוכרי מבקר אותי לפעמים ביום שבת. ביום שבת אחר הצהרים ביקר אצלי הנוכרי והניח חפץ מוקצה על השולחן בבית. בעלי הבית התלבטו בשאלה האם הנחת החפץ על השולחן הופכת אותו לבסיס לדבר האסור. באיזה מקרה אכן השולחן יהיה בסיס לדבר האסור, ובאיזה מקרה לא?	סעיפים עט
תשובה א. יצחק לא נהג כהלכה, כיוון שלתמונה יש דין של מוקצה מחמת חסרון כיס, מאחר והאדם קבע מקום לתמונה מחמת ערכה, הרי שאסור לטלטלה וגם לא	יצחק חזר מבית הכנסת בליל שבת. תוך כדי הישיבה לסעודת שבת, ראה שתמונה יקרת ערך שהייתה תלויה על הקיר נפלה. הוא נטל את	סעיפים יט-כב

התמונה והחזירה למקומה.. א. האם נהג יצחק כהלכה? ב. מבין סוגי המוקצה, כתוב על שלושה סוגי מוקצה, הגדר אותם והדגם כל סוג.	לזרוק אותה למקומה. ב. דוגמאות לסוג מוקצה: 1. כלי שמלאכתו לאיסור - כלי ששימושו הרגיל הוא מלאכה של איסור כגון פטיש, מספרים (פרק כ סעיפים ה,ז,ח). 2. מוקצה מחמת גופו - דבר שהוא חומר גלם כמו אבנים שאדם לא הכינם מבעוד יום לשימוש בשבת(כגון לפצח באבן אגוזים).(פרק כ סעיפים כה - כח) 3. מוקצה מחמת חסרון - כלי יקר או דבר המוכן למסחר שמפני חשיבותו, ולא משתמשים בו, כגון סכין של מוהל או סכין של שחיטה, זאת כדי לא לגרום לעצמם הפסד.(פרק כ, סעיפים יט-כב). 4. בסיס לדבר האסור - בסיס כגון שולחן כשלעצמו מותר להשתמש בו, אך עליו מונח דבר אסור כגון - צלחת ועליה נרות דולקים שהונחו מערב שבת, הרי השולחן נעשה בסיס לדבר האסור. (פרק כ, סעיפים מז-נו). מקור הלכה: שמירת שבת כהלכה פרק כ' סעיפים יט-כב סעיף א' סעיף ב' הסעיפים כתובים ליד כל סוג מוקצה. מתוך שמירת שבת כהלכה.
פרק לב – דיני פיקוח נפש (א- יד, מד)	
שמירת שבת כהלכה פרק לב אירוע מספר א שאלה : סעיפים כה' כו' נסיעה בשבת – חשש פיקוח נפש	אביו של חיים הוגדר על-ידי רופאיו כחולה שנשקפת סכנה לחייו, וכל זעזוע נפשי עלול לסכן את בריאותו. באחת השבתות ביקש אביו של חיים לראות את בנו שהתגורר בעיר אחרת. לשם כך היה צורך להסיע את חיים לבית אביו ברכב. מה ההלכה במקרה זה? פרט ונמק. תשובה: אם אין חשש שיתערער מצבו הנפשי של החולה, והסעת בנו תתרום רק להרגעתו ולהפיס דעתו, אין לחלל עליו את השבת באיסור תורה, דהיינו, שיהודי יסיע את בנו. אבל מותר להסיעו על-ידי נכרי שיאמרו לו להסיע את חיים, כיוון שאמירה לנכרי זה רק איסור דרבנן. אבל אם מצבו הנפשי של החולה עלול להתערער אם לא ימלאו את בקשתו, מותר להסיע את חיים גם על-ידי יהודי אם אין נכרי שיעשה זאת. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכה פרק ל"ב, סעיף כ"ה-כ"ו, הערה פ"ב
שמירת שבת כהלכה פרק לב אירוע מספר ב שאלה: סעיפים א- י' דעת רופא	אליהו הובא בשבת לבית-חולים. הרופאים שבדקו אותו היו חלוקים בדעתם: רופא אחד קבע שאליו נמצא במצב סכנה ויש לחלל עליו את השבת, ואילו רופא אחר קבע שאליו אינו במצב סכנה ואין לחלל עליו את השבת. האם מותר לחלל עליו את השבת או לא? נמק. במקרה שהחולה אומר על עצמו שהוא במצב של סכנה, והרופא אומר שאין הוא במצב של סכנה, האם מותר לחלל עליו את השבת או לא? נמק. יש לשמוע בקולו של הרופא שאומר לחלל עליו את השבת, כיוון שיש כאן ספק. הכלל הוא שמחללין שבת אף על ספק נפשות. שומעים בקולו של החולה, כיוון שגם זה מקרה של ספק, ובספק מחללין שבת. שמא תתפשט ותתגבר המחלה ויהא בה סכנה (וכן כלל גדול הוא: לב יודע מרת נפשו, משלי י"ד) מקור הלכה: שמירת שבת כהלכה פרק ל"ב סעיפים א,ח,ט,י'.
שמירת שבת כהלכה פרק לב אירוע מספר ג	דניאל סבל מאסטמה (קצרת), והיה זקוק לתרופות באופן קבוע, כולל בשבתות. באחת השבתות טלפן דניאל לרופא המשפחה וביקש שיבוא לבקרו. כמו כן ביקש מהרופא לא, משום שאף שיש לדניאל היתר לקחת תרופות בשל מחלת האסטמה, לא התירו לו לקחת גלולה להרגעת כאב קל הבא לו מן

השניים. ככלל, הבעייתיות בנטילת תרופות היא משום שחיקת סממנים ולא ניתן להתיר במקרים קלים. לדניאל אסור היה לטלפן לרופא מאחר והוא בגדר חולה שאין בו סכנה שאין להתיר לו איסורי דאורייתא. לטלפן מהווה איסור הבערה בשבת. ביו"ט יש פוסקים המתירים זאת, משום שלדעתם איסור הבערת אש ביו"ט היא מדרבנן, והדלקת הנורות במרכזייה הנה בגדר פסיק רישא דלא ניהא ליה באיסור דרבנן. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה	שיביא עמו כדורים להרגעת כאבים, מאחר שהוא נתקף לפתע בכאב השיניים הקל. האם מותר היה לדניאל לקחת כדור נגד כאב השיניים או לא? נמק. האם מותר היה לדניאל לטלפן לרופא בשבת כדי שיבוא לבקרו או לא? נמק. האם יש הבדל בין שבת ליום טוב לעניין זה? נמק.	
השיקול ההלכתי לאסור הוא: ריבוי בשיעורין. כשם שיש למעט בעצם עשיית האיסורים ובחומרתם, כך יש למעט, במידת האפשר בשיעור האיסור שאותו הכרחי לעשות בשביל החולה שבסכנה, ואסור להרבות ולהוסיף על הכמות הדרושה להצלת החולה. השיקול ההלכתי להתיר הוא משום שהדבר בהול, ושמה משום ההתלבטות והנסיון לפתרונות שונים יבוא לידי דחייה ועיכוב, שעלולים להזיק לחולה. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לב, סעיף כט והערה צ.	בשבת שלח הרופא את מיכה להביא שתי גלולות מבית-מרקחת קרוב, בעבור חולה מסוכן. הרוקח נתן לו מנה שלמה שכללה עשר גלולות. מיכה, שנאלץ להעביר דרך רחוב שאין בו עירוב, התלבט אם לקחת את כל המנה ובה עשר הגלולות או להעביר רק שתי גלולות הדרושות לחולה, על-פי הוראת הרופא. מהו השיקול ההלכתי לאסור על מיכה להעביר את כל המנה? נמק. מהו השיקול ההלכתי להתיר למיכה להעביר את כל המנה? נמק.	שמירת שבת כהלכתה פרק לב אירוע מספר ד למעט בחילול שבת עבור חולה שבסכנה
כאשר מזדמן מקרה של פיקוח נפש, וצריך לחלל שבת להצלת חיי אדם, אין לעשות זאת ע"י נכרי. אלא היהודי יזדרז להצלתו. ולכן אפרים לא נהג כהלכה, היה עליו להתקשר בשבת. גם הצעת אביו אינה עפ"י ההלכה, אין להביא לכך שאדם לא דתי יתקשר, כי גם הוא מוזהר על חילול שבת. וכאשר קיים ההיתר לחלל שבת בגלל פיקוח נפש - אין להעביר לאחרים.	בשבת, בחזרתו של אפרים מבית הכנסת עם אביו המטופל ע"י מטפל גוי, הבחין באדם שהתעלף ברחוב. הוא ביקש מהמטפל שיתקשר למגן דוד אדום. כשהגוי לא הבין, הציע אביו לבקש מהשכן שאינו שומר מצוות להתקשר למד"א. מה דעת ההלכה? נמקו.	שש"כ פרק לב סעיף ו
תשובה: דן אינו צריך להתחרט על מעשיו מאחר שעשה כן משום פיקוח נפש (החשש ההגייוני ביותר לאור מה שראה בעיניו) ולמרות שאח"כ התברר שמצבו של דן שפיר אעפ"כ עשה מצווה. יש לו שכר טוב מאת ה' יתברך עבור מחשבתו הטובה. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לב סעיף ז.	שבת, שעת צהרים, קול חריקת בלמי המכונית הרעיד את השכונה. יואב שהביט במתרחש מבעד לחלון חדרו, ראה את דן, ילדם של שכניו מוטל תחת גלגלי המכונית. יואב מיהר להתקשר למד"א. על מנת להזעיק אמבולנס. מיד אח"כ מיהר וירד למקום האירוע ולשמחתו התברר כי דן בריא ושלם ולא נפגע כלל. בלבו של דן עלו הרהורי חרטה על שמיהר לחלל שבת מבלי לבדוק את המצב לאשורו.	שמירת שבת כהלכתה פרק לב אירוע מספר ה שאלה : סעיפים ז :
אביו של ירון צדק, מאחר שמותר לחמם מים עבור חולה בשבת. אך אם הדבר אפשרי יש להקפיד שלא לחמם את המים עד לחום שהיד סולדת בהם, שאין בכך איסור בישול דאורייתא. ועדיף לחמם לרחיצת החולה כמות גדולה של מים, אשר אין צורך שיגיעו לחום שהיד סולדת בהם, מאשר כמות מצומצמת (שמערבם אח"כ במים קרים) ויש צורך שיגיעו לחום גבוה מזה. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לב סעיף פ"א והערה רי"ד.	מצב בריאותו של ירון הלך והורע. הוריו ידעו כי אין בכוחם לעשות מאומה לשיפור בריאותו, עם זאת העריכו כי רחיצתו במים חמים תשפר את הרגשתו. מאחר ולא היו כאלה ברשותם, הם התלבטו לגבי חימום המים. אמו סברה כי מוטב להרתיח כמות קטנה של מים ולערבבה במים קרים. "בכך את עוברת על איסור בישול דאורייתא", אמר לה אביו, "עדיף לחמם כמות גדולה של מים בדרגת חום נמוכה יותר". כיצד, לדעתך, עליהם לנהוג?	שמירת שבת כהלכתה פרק לב אירוע מספר ו שאלה : סעיפים ז - פא חימום מים לחולה בשבת
תשובה: משה צריך לשמוע בקול אשתו אשר מרגישה שמחלתה מסוכנת, והיא מוגדרת כחולי שיש בו סכנה אשר מחללין עליו את	שאלה סעיפים- ט' אפרת נפלה למשכב ביום רביעי. בליל שבת טענה אפרת שהיא מרגישה רע מאוד, ולדעתה מחלתה מסוכנת מאוד ולכן ביקשה שינתן לה טיפול	שמירת שבת כהלכתה פרק לב

השבת. כי אדם יודע צרת נפשו. ב. אם מדובר במחלה ידועה, שהרופא טוען שאין תרופה זו המבוקשת ע"י החולה מועילה - אין שומעין לחולה. אולם אם החולה טוען שלפי ניסיונו במחלה זו התרופה תועיל, או אם יש חשש שמא תטרף דעתה כאשר לא ישמעו בקולה - יש להקשיב לחולה. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לב סעיף ט הערה כה'	רפואי בו במקום. בעלה משה הציע להזמין את השכן, שהוא רופא ולשאול לדעתו. הרופא טען שאינו חושב שמחלתה מסוכנת, אך אפרת עדין רוצה לנסוע לביה"ח. כיצד על בעלה של אפרת להתנהג, נמק. האם תשובתך בסעיף א' היא בכל מצב או שישנם סייגים? נמק.	אירוע מספר ז
קטן שננעל או חשש לחייו והוא מפוחד - מחללין את השבת להצילו. וכן אם קיימים חוטי חשמל פתוחים ויש חשש שאדם יגע בהם - מחללין את השבת. וכאשר צריך לטלפן, אם אפשרי הדבר ירים את השפורפרת בדרך שונה ממה שרגיל לעשותו בימות החול. יוסף צדק לגבי השיחה בטלפון. אין צריך לצמצמה במילים ולשקול כל מילה, אך היה מותר לו לומר שלום בסיום השיחה. לענין החזרת השפורפרת למקומה או ניתוק הטלפון - אדם נהג כהלכה. כי אילו לא היה מנתק את השיחה, הקו אצל מד"א היה תפוס והיה מונע מאחרים שיתקשרו למד"א. וכן - מותר להתקשר מטלפון ציבורי שבו נדלקת נורה באופן אוטמטי.	אדם ויוסף יצאו לאחר ארוחת צהרים לטיול במושב. תוך כדי הטיול התרחשה רעידת אדמה. אדם שם לב, שבמבנה הקטן ממולו נמצא ילד קטן התקוע במבנה עקב רעידת אדמה. הוא מיד רץ לטלפון הציבורי הסמוך למקום, והתקשר למגן דוד אדום לעזרה. בסיום השיחה הניח את השפורפרת במקומה. במהלך נסיונו להרגיע את הילד הוא שם לב שחוט החשמל המתחבר למבנה קרוע. יוסף טען שאין צורך להזעיק את חברת החשמל כי זה לא ממש פיקוח נפש. "וגם כשהתקשרת למד"א אתה חייגת והחזקת את הטלפון כרגיל, והיית צריך לעשות זאת בשינוי. והשיחה שלך הייתה מוזרה ממש במילים קצרות ולא היית צריך לומר שלום, ואת הטלפון לא היה צריך להחזיר למקומו. ובכלל לא בטוח שהיה מותר לך להתקשר מטלפון כי ברגע שנכנסת נדלק האור וזה היה סתם חילול שבת. מה דעת ההלכה?	פרק לב הלכה טו, טז מ, מא, מב
מי שנשלח לרופא כדי להזעיקו אל החולה המסוכן - מותר לשליח להתלוות אל הרופא בנסיעה במכונית כדי להראות לו את הדרך או כדי לזרזו. יהודה לא היה צריך לרשום את הפרטים, אלא להצטרף אליו לנסיעה. אילו היה צורך ברישום - נכון שיש לרשום בשינוי ביד שמאל, אולם אם הזמן בהול - יכתוב כדרכו.	יהודה רץ במהירות לרופא הגר במרחק לא מבוטל מחברו הפגוע משה. כאשר הגיע אל הרופא וסיפר לו על האירוע, נכנס מיד הרופא למכוניתו בכדי להגיע למשה הפגוע. הרופא ביקש מיהודה שיצטרף לנסיעתו בכדי לכוונו, אולם יהודה סירב בטענה שזה חילול שבת מיותר. אולם הוא רשם על דף ביד שמאל באיטיות את הרחוב והמקום ומסר לרופא. מה דעת ההלכה על מעשיו של יהודה?	שמירת שבת כהלכתה פרק לב' הלכה מד', מט

פרק לג – דיני חולה שאין בו סכנה

תשובה א: מותר לחולה לקרוע את נייר העטיפה של הכדור (במקום חולי אין להחמיר), כמו כן לחצות את הכדור לשניים – מותר, כי אין בזה איסור מחתך. כיון שעיקר הקפדה היא לכמות ולא למידה. אמו של אורן נהגה נכון כאשר פוררה את הכדור, כי אין טחינה אחר טחינה. אולם לערבב במים מועטים – אסור, אלא יעשה בלילה רכה יותר. אין אדם יכול לקחת תרופה להרגעת כאב שיניו, שמא יבוא לידי שחיקת סממנים. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה שש"כ פרק ל"ג סעיף ד'	אורן מקפיד על לקיחת תרופות מידי יום ביומו על פי הוראת הרופא. עם שחר של יום השבת ניגש אורן לקחת כדור, הוא קרע את העטיפה שמסביב לגלולה, ואח"כ חצה לשני חצאים שווים את הגלולה וניסה לבלוע את הגלולה. אך אורן לא הצליח לבלוע את הגלולה. כשאמו ראתה את מצבו של בנה, לקחה את הגלולה, והמסה את הגלולה במים מעטים וערבבה ונתנה לאורן לשתות את ה"כדור". א: חווה דעתך ונמק את התנהגותם של אורן ואמו. ב: מה דעת ההלכה לענין לקיחת תרופה לאדם החש כאב קל בשיניו בשבת? נמק.	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיף ד' עפ"י שאלת בגרות
---	---	---

תשובה גילה לא נהגה כדין. במריחת משחה יש איסור תורה (ממרח) בהמסת המשחה יש לכאורה איסור נולד. דינה העדיפה להמס את המשחה שיש בו לכאורה איסור נולד שהוא איסור דרבנו מלמרוח את המשחה שיש בה איסור תורה של ממרח. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק ל"ג, סעיף י"ג והערה נח ונח	בשבת טיפלו גילה ודינה בחולים שאין בהם סכנה. כדי לשכך את כאבי החולים מרחח גיל משחה על גופם. דינה העדיפה להניח את המשחה ליד פלטה חשמלית, כדי להמס את המשחה לפני שטיפלה באמצעותה בחולים. האם גילה נהגה כדין או לא? נמקי. איזה איסור יש לכאורה בהמסת המשחה. מדוע מעדיפה דינה להמס את המשחה לפני השימוש בה? (זו חזרה על האירוע הראשון שבפרק זה!)	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיף יג'
אסור לחיים לקחת כדור נגד כאב השיניים. אמנם מותר לו לקחת תרופות לצורך טיפול באסטמה, אבל אסור לו לקחת תרופה נגד כאב השיניים, ככל תרופה האסורה בשבת – גזירה משום שחיקת סממנים. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק ל"ג, סעיף ג', הערה כ"ג	חיים סבל מאסטמה (קצרת), והיה זקוק לתרופות באופן קבוע, כולל בשבתות. באחת השבתות טלפן חיים לרופא המשפחה וביקש שיבוא לבקרו. כמו-כן ביקש מהרופא שיביא עמו כדורים להרגעת כאבים, מאחר שהוא נתקף לפתע בכאב שיניים קל. האם מותר היה לחיים לקחת כדור נגד כאב השיניים או לא? נמק. (נראה לי שזו חזרה על אירוע מפרק לב, אירוע ג')	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיף ג' עפ"י שאלת בגרות
לחתוך גלולות לחלקים שווים בשבת יש בזה חשש איסור "מחתך", שהרי היא מקפידה לחתוך אותם לשני חלקים שווים, והקפדה על חיתוך לפי מידה יש בזה איסור מחתך. לפורר גלולות בשבת יש בזה חשש איסור של "טוחן", שהרי היא מפוררת דבר שלם לאבקה דקה. לכן הקפידה חיה לחתוך את הגלולות ולפורר אותן מערב שבת. לדעת נחמה אין בפעולות אלה משום איסור שבת מהנימוקים הבאים: חיתוך גלולה - איסור מחתך קיים רק אם רוצה להשתמש בדבר החתוך, ולא כשהמטרה היא לאכול ולבלוע את זה, דחשיב אוכל ואין בזה משום איסור מחתך. נימוק נוסף: ההקפדה כאן היא על כמות התרופה ולא על המידה, שהרי אם החצי הזה יתפורר לשניים או שלושה או ארבעה חלקים, אין הקפדה בכך, העיקר כאן הוא כמות התרופה. לפורר גלולה - לדעת נחמה אין בזה משום איסור טוחן, שהרי הגלולה עשויה הייתה מאבקה, והפיכתה חזרה לאבקה אין בכך איסור טוחן, שהרי כלל בידינו "אין טוחן אחר טוחן". מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה שש"כ, פרק ל"ג, סעיף ד' וההערות שם על סעיף זה	חיה הקפידה לחתוך גלולות תרופה לשני חלקים שווים ביום שישי לצורך השימוש בשבת. כמו כן נהגה לפורר גלולות ביום שישי לשימוש בשבת עבור בנה, שלא יכול לבלוע גלולות שלמות. נחמה אמרה לה שאין צורך לעשות זאת, מפני שאין בפעולות אלה משום איסור שבת. בגלל איזה איסור הקפידה חיה לחתוך את הגלולות ביום שישי? ובגלל איזה איסור נהגה לפורר את הגלולות ביום שישי? באר את האיסורים. מדוע אין בפעולות אלה משום איסור שבת, כדברי נחמה?	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיף ד
אימה של שירה לא נהגה כראוי, מאחר ולגבי הכנת צרכיו של חולה שאין בו סכנה, אין הבדל בין יו"ט לשבת. וכל מה שאסור לעשות בשבת אסור לעשותו גם ביו"ט. וגם מלאכות המותרות ביו"ט לצורך אוכל נפש, יש ואסור לעשותם לצורך החולה שאין בו סכנה, כיון שאין בגדר דבר "שווה לכל נפש". מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיף כד מתוך שמירת שבת כהלכתה.	בשעות אחה"צ ביום שביעי של פסח הזדרזה אמא להכין את התרופה עבור שירה הקטנה. לשם כך נדרשו מים רתוחים שלא היו בנמצא. מאחר ומדובר ביו"ט החליטה אמא להרתיח מים בכמות הנדרשת להכנת התרופה.	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיפים ב- ג
תשובה: מאחר ואביחי הוא בגדר חולה שאין בו סכנה אסור לו לחלל את השבת במלאכה גמורה האסורה מן התורה כל עוד לא נשקפת מזה סכנה לכל הגוף. לפיכך אסור לטלפן לרופא, והוא	כאב הראש שהלך והתחזק הציק עד מאד לאביחי. הוא הרגיש גם שחום גופו גבוה למדי. אף אחד מבני משפחתו לא היה בבית בבוקר אותה השבת. מאחר ולא מצא כדור אקמול שיקל על סבלו, החליט לטלפן לשכנים	שמירת שבת כהלכתה פרק לג

הדין לגבי השכנים. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיפים ב, ג.	ולחפש אצלם את הכדור המבוקש האם נהג כהלכה?	סעיפים ב-ג
הזריקות המותרות לחולה שאין בו סכנה הן זריקות תת עוריות או תוך שריריות. זריקות אלה אינן גורמות להוצאת דם כמו זריקות לתוך הווריד, שאז קיימת בעיה של הוצאת דם, או צובע. דליה נהגה כהלכה מאחר ונמנעה מסחיטה האסורה בשבת. נירה לעומתה, לא נמנעה מכך מאחר ובצמר גפן הספוג קיים חשש לאיסור זה. מקור הלכה: שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיפים ז, י, וכן והערה לט	דליה ונירה היו בשבת תורניות בבית-חולים. בתחום אחריותן היו חולים שאין בהם סכנה. דליה הזריקה לחולים זריקות לתוך הווריד, ונירה הזריקה לחולים זריקות תת-עוריות. כאמצעי חיטוי לפני ההזרקה השתמשה דליה באלכוהול נוזלי, ששפכה על מקום הזריקה וניגבה אותו בגזה. ואילו נירה השתמשה בצמר גפן שהיה ספוג באלכוהול מערב שבת. איזה סוג של זריקות מותר להזריק בשבת לחולה שאין בו סכנה, ומדוע? מי משתייהן נהגה כהלכה ומי נהגה שלא כהלכה בשימוש באמצע החיטוי? נמק.	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיפים ז, י
מותר לחולה לקרוע את נייר העטיפה של הכדור (במקום חולי אין להחמיר) כמו כן לחצות את הכדור לשניים מותר כי אין לי עניין להשתמש בדבר החתוך אלא רק לבלוע. (כמו כן עיקר הקפדה היא לכמות ולא למידה). שני מעשים אלה מותרים עפ"י ההלכה אולם התנהגותם הייתה בסדר בתחילה כי מותר לפורר את הכדור אך לערבב במים מועטים אסור אלא יעשה בלילה רכה יותר.	אורן מקפיד על לקיחת תרופות מידי יום ביומו על פי הוראת הרופא. עם שחר של יום השבת ניגש אורן לקחת כדור, הוא קרע את העטיפה שמסביב לגלולה, ואח"כ חצה לשני חצאים שווים את הגלולה וניסה לבלוע את הגלולה. אך לאורן זה לא הלך, וכשאימו ראתה זו לקחה את הגלולה, והמסה את הגלולה במים מעטים וערבבה ונתנה לאורן לשתות את ה"כדור". חווי דעתך ונמקי את התנהגותם של אורן ואימו?	שמירת שבת כהלכתה פרק לג סעיף ד'
מותר להשתמש בבקבוק חם, אך יש להיזהר שהבקבוק יהיה יבש לגמרי כאשר ממלאים אותו. ואמו של יוסף לא הקפידה בזה. (ענין בישול מים) לגבי החבישה - מותר לחבוש ולקושר כדי להרים מקום השבר ועדיף שלא לקושרה בקשר כפול.	בדרכו לבית הכנסת נפל יוסף מן המדרגות וכתוצאה מהנפילה נשברה רגלו. עד אשר הגיע שכנו הקרוב בכדי לחבוש את רגלו, הוציאה אמו של יוסף את הבקבוק החם, שטפה אותו ומלאה אותו במים חמים מן המיחם, והניחה על רגלו בכדי להקל על כאביו. כאשר הגיע שכנו הקרוב, קשר את רגלו בקשר עניבה כפול. אפרים, שנכח באירוע, הסביר שהם לא נהגו כהלכה. הסברו ופרטו.	פרק לג סעיף טו' יח'
פרק לו-לז – דיני יולדת ומינקת, דיני תינוק וילד (בנות)		
תמר שגתה בשיקול דעתה. המעוברת מותר לה לקחת בשבת כל מיני תרופות או ויטמינים מטעמים בריאותיים, אבל לא התירו לה למעוברת כל תרופה אחרת אשר היא זקוקה בשל מיחוש אחר שיש לה, כגון אם סובלת מכאבי שיניים - אל לה לקחת גלולה להרגעת כאב זה. התשובה לאירוע מתבססת על פרק לו סעיף א מתוך שמירת שבת כהלכתה	כאבי השיניים הציקו לתמר עד מאד. עתה, בחודשי הריונה האחרונים הכל היה קשה וכבד כל כך. היא החליטה ליטול כדור נגד כאבים. כאשר שקלה את הדברים סברה, שכשם שבכל שבת היא לוקחת באופן סדיר כדורי ברזל וויטמינים, מן הסתם היא יכולה לקחת גם כדור זה.	סעיף א
דינה צדקה. אכן היולדת היא בגדר חולה שיש בו סכנה, ומותר לחלל עליה את השבת, ומותר להדליק תנור בשבילה אם היא מצטערת שקר לה. אך בכגון זה יש לשנות במידת האפשר מאופן	דינה שילדה את בנה הבכור ביום חמישי חזרה לביתה לפני כניסת שבת למרות הקור העז, שכח האב הנרגש להשאיר תנור חימום למשך השבת. כשראה את מצוקת אשתו נזכר שהיא בגדר חולה שיש בו סכנה ולכן יוכל להדליק את התנור גם	פרק לו סעיף יג מתוך שמירת שבת כהלכתה.

העשייה בימות החול.	בשבת עצמה. דינה יעצה לו כי מוטב שיעשה זאת בשינוימה דעת ההלכה?	
(1) להפעילו כבר מערב שבת (2) להכין מים רותחים מערב שבת, כדי להוסיף למכשיר בשבת בשעת הצורך. (3) לשמור את המים בתוך תרמוס, כדי שיישארו חמים, לצורך הוספתם למכשיר האדים בעודם חמים.	בנה של חנה סבל מקשיי נשימה. בביקור שערכה חנה עם בנה ביום שישי אצל הרופא המטפל, קבע הרופא שעליה להפעיל מכשיר אדים בחדרו של הילד למשך השבת. ציין שלוש פעולות שצריכה חנה לנקוט בערב שבת, כדי להפעיל מכשיר אדים בשבת באופן שימנע חילול שבת.	שש"כ, פרק ל"ז סעיף א)
רינת טועה. מותר, אכן, לסוך את גופו של התינוק, אך ניתן להשתמש לשם כך רק בשמן ולא בתערובת סמיכה, ובמשחה אסור לסוך בכל אופן. ולגבי היותו חולה שאין בו סכנה, אם ניתן לסייע לו מבלי לחלל את השבת - יש לעשות כן.	רינת האם הצעירה שחה לחברתה: "בכל החתלה מקפידה אני למרוח משחה מיוחדת על גופו של תינוקי, ובכך אני מונעת ממנו גרוי עור מיותרים". "גם אני עושה כך", ענתה לה חברתה, "אך בשבת אני משתמשת בשמן מאחר והוא נזיל ומותר לשימוש". "לא נראה לי שיש להקפיד על כך לגבי תינוקות הנחשבים כחולה שאין בו סכנה", אמרה רינתמה דעת ההלכה?	פרק לז סעיפים ב, ו מתוך שמירת שבת כהלכתה.
הרב ישיב שמאחר ויש כאן צורך מותרת השקילה והמדידה - מעיקר הדין מותר למדוד באופן מדויק, מאחר וכוונת ההורים לדעת את כמות האוכל, הרי זו כמדידה של מצווה. במידה וניתן למדוד ושקול לא במדויק עדיף. לגבי שקילת הילד, במקרה זה בו יש בכך צורך - מותר לעשות כן.	משקלו הנמוך של דני הפעוט הדאיג מאד את הוריו. לאחרונה, לאחר התייעצות עם רופא החלו בתוכנית תזונתית מוקפדת מאד על מנת לסייע לו להעלות במשקל. לשם כך שקלו ומדדו בדיוקנות את כמויות האוכל שהגישו לו, וכן שקלו אותו לאחר כל ארוחה. לקראת שבת פנו ההורים אובדי העצות לרב השכונתי בבקשה להדריכם, שהרי מחד, השקילה והמדידה מהווים איסור מפורש, מאידך אינם רוצים לפגום במהלך התפתחותו של ילדם. מה תהא לדעתך תשובת הרב?	על פרק ל"ז סעיף ה' והערה י"ג מתוך שמירת שבת כהלכתה.

קיצור הלכות עפ"י שמירת שבת כהלכתה בעריכת יהודה רוזנברג

פרק א דיני בישול
פרק ב דיני מוקצה בשבת
פרק לב דיני פיקוח נפש
פרק לג דיני חולה שאין בו סכנה (א-מד)

בנות
פרק לו דיני יולדת ומינקת
פרק לז דיני תינק וילד קטן

פרק א'

הל' א' – ל'

1. "יד סולדת בו" = C 45. פחות מחום זה, זה לא נקרא בישול. יותר מזה – יש בישול. (א').
2. בנוזלים – חייב בחימום לחום של יד סולדת בו. (ה').
- לא התקרר לגמרי – מותר לחמם בכלי ראשון שאינו על האש. (ט').
3. ביבש – חייב בבישול של 1/3 בישולו (מאכל בן דורסאי). (ה').
- לא התבשל לחלוטין (עד שהעצמות מתרככות לגמרי) אסור להניח בכלי ראשון.
- התבשל לחלוטין – אין בו בישול – אבל אסור להניח על האש ממש. (י').
4. חימום לחום נמוך – בכלי ראשון – במקום שיכול להגיע ליד סולדת, אפילו שמתכוון להוריד לפני שהתחמם אסור. (י"ב).
- ליד הכלי ראשון – במקום שלא יוכל להגיע ליד סולדת – מותר. (י"ג).
5. העברה מכלי ראשון לכלי ראשון – מותר. (מים מהמייחם לסיר בשר שנשאר בלי מים) (ט"ז).
6. החזרת סיר לפלטה – מותר בתנאי: א'. אמר שמתכוון להחזיר.
ב'. אם אפשר – לא להניח את הסיר.
א. אפשר – מותר להניח.
ג'. האש תהייה מכוסה.
ד'. האוכל לא התקרר לחלוטין.
ה'. התבשל מבושל לחלוטין.
7. בדיעבד – בכל מהמקרים שלא יוכל לשמור על התנאים (ויאלץ לאכול אוכל קר וכד', מותר להחזיר, בתנאי שהאוכל לא התקרר לגמרי, והאוכל מבושל כל צורכו. (כ').
8. העברת כלי ראשון מאש לאש – מותר – בתנאי שהאש השניה מכוסה.
9. העברת הסיר מקום למקום בפלטה מותר. למרות שהעברנו למקום חם יותר. בתנאי שהאוכל מבושל לחלוטין (כ"ב).
10. הפלטה כבתה – מותר להעביר לאש אחרת, אך חייב לכסות את האש. (כ"ג).
11. כירה חשמלית (כמו גז – אבל עובדת על חשמל) – היא כמו אש רגילה. (כ"ה).
12. פלטה של שבת – לא צריך לכסות לפני ששמים סיר על הפלטה. (כ"ה).
13. מותר להניח אוכל בערב שבת על הפלטה שתתחיל לעבוד בשבת. (כ"ז).
14. כיריים של גז – כבתה האש, מותר לסגור את הברז, ועדיף לסגור בשינוי. (כ"ח).
15. תנור גז עם טרמוסטאט – אסור לפתוח או לסגור אותו בשבת, כי זה עלול לגרום לשינוי גודל הלהבה. (כ"ט).

16. ביום טוב – מותר להשתמש בתנור גז עם טרמוסטאט. (ל').

כלי ראשון. (הלי' ל"א – ל"ה).

17. אסור לבחוש את האוכל כאשר הכלי על האש. (ל"א).
18. הכלי לא על האש – מותר לבחוש רק אם ברור שהאוכל מבושל לחלוטין. (ל"ב).
19. מים רותחים – מותר להוציא מעל האש עם מצקת נקיה – ללא שאריות אוכל. (ל"ג).
20. אוכל שלא מבושל היטב – אסור לכסות אותו בשבת, כי הכיסוי יגביר את מהירות הבישול. (ל"ה).
21. שומן קרוש (מהעוף וכדומה) אסור לחמם כדי שזה יהפך לרוטב נוזלי, משום נולד. (ל"ז).
22. ציר דגים וכדומה שרגילים לאכול אותו קרוש – מותר לחמם. (ל"ז).
23. סיר על גבי סיר – אסור להניח את הסיר העליון על הפלטה. גם אם רוצה את הסיר התחתון. (ל"ח).

מיתקן לחימום מים.

24. דוד חשמלי – אם המים חמים אסור להשתמש בהם, כי הוצאת המים תכניס מים קרים, והם התחממו מהמים החמים. (ל"ט).
25. מיחם מים חשמלי (של שתייה חמה) מותר להשתמש בו בשבת אם המים רתחו לפני שבת. (מ').
26. דוד מים שעובד בשבת, אסור לקחת ממנו מים. טעה ופתח את הברז – אסור לסגור אותו, כדי שהמים הקרים לא יספיקו להתחמם. (מ"ב).
27. שימוש במים שהתחממו בשבת – מותרים מיד במוצאי שבת. (מ"ג).
28. דוד שמש. עדיף לא להשתמש בו – כמו דוד חשמלי. (מ"ה).

עירוי מכלי ראשון.

29. כלי ראשון מבשל גם כאשר שופכים (מעררים) מכלי ראשון על האוכל, ולכן דין עירוי מכלי ראשון הוא כמו בישול בכלי ראשון. (מ"ו – מ"ח).
30. מותר להכניס בקבוק של תינוק לתוך כוס, ולמלא בה מים חמים מכלי ראשון, כדי לחמם את האוכל, אבל אסור שהבקבוק יהיה מכוסה לגמרי (משום הטמנה). (נ').
31. בהכנת קפה וכדומה, עדיף למלא את הכוס במים חמים, ורק אחר כך להוסיף את הסוכר והקפה. (מ"ט, נ"ו).

ערבוב מים חמים עם קרים.

32. מותר להוסיף מים קרים לתוך מים חמים (בתנאי שהמים החמים לא יעמדו על האש!) בצורה שהמים הקרים לא יתחממו לחום של יד סולדת, ולכן יש להוסיף בבת אחת הרבה מים קרים, שיקררו את המים החמים, ולא שהמים החמים יחממו את המים הקרים. (נ"א – נ"ב).

כלי שני.

33. מחמירים בכלי שני כמו בכלי ראשון.
- מותר להוסיף לכלי שני מים תבלינים ושמן, אפילו שהם לא היו מבושלים. (נ"ג).
34. מלח רגיל נחשב כאוכל "מבושל כל צורכו". (נ"ד).
35. עירוי מכלי שני לא נחשב מבשל, אבל אסור לערות (לשפוך) מים חמים מכלי שני על עלי תה וביצה וכד', (כי הם מתבשלים בקלות). (נ"ז).
36. גושי אוכל (חתיכות בשר, תפוז"א שלם וכדומה) אם הם חמים ב"חום שאין היד סולדת" – הם נחשבים לכלי ראשון, ולכן אסור לשים מרגרינה על תפוז"א חם, וכדומה. (נ"ח).
- אבל מותר להוסיף מלח או קטשופ, על האוכל. (נ"ח).

בישול אחר אפיה.

37. יש בישול אחר אפיה, טיגון, צלייה. וכן אפיה אחרי בישול וכו'. לכן אסור לבשל אוכל שהיה צלוי לחלוטין וכד' (נ"ט – ס').

38. שקדי מרק שטיגנו אותם בשמן עמוק, זה נחשב לבישול. ולכן מותר להוסיף שקדי מרק למרק בכלי ראשון. (ס"א).
39. אסור להניח פרוסת לחם על הפלטה כדי שתעשה לצנים (לחם מיובש), כי הלחם השתנה למשהו אחר. (ס"ב).

דיני הטמנה.

40. רצוי להניח על הפלטה לפני השבת את האוכל כאשר הוא מבושל כל צורכו, וחם. וכן לשים על הפלטה את המים החמים כאשר הם כבר רותחים. צריך לכסות את הפלטה, ועל הכיסוי להניח את האוכל (ס"ג).
41. כלי שמניח אותו לכל השבת על הפלטה, מותר להניח את הכלי גם עם האוכל רק חצי (בצורך גדול אפילו 1/3 בישול = מאכל בן דורסאי) מבושל, והמים חמים בחום שאין היד סולדת בו, וגם אם האש אינה מכוסה. (עדיף להניח את האוכל זמן רב לפני השבת). (ס"ג).
42. הטמנה (=כיסוי הכלי כדי שלא יתקרר). לפני השבת – מותר לכסות את הכלי לחלוטין בדבר "שאינו מוסיף הבל" (=אינו מחמם, אלא רק שומר על החום). (ס"ה).
- בשבת – מותר לכסות בתנאי שהכיסוי לא יגע בדפנות הכלי מכל הכיוונים (למעלה והצדדים). ולכן מותר לשים אוכל בתוך תנור סגור, שמשמש בתור פלטה. (ס"ו).
43. כלי שהיה מוטמן (מכוסה) מערב שבת, והכיסוי נפל, או רוצה להוסיף שמיכות וכד' – מותר. (ס"ז).
44. כלי שני – מותר להטמין בדבר שאינו מוסיף חום בתוך השבת. (ס"ט).
45. מותר להטמין אוכל בתוך אוכל, אפילו אם כוונתו לגרום לחימום האוכל הקר. (ע"ב).

דיני קירור וצינון.

46. כלי שני – מותר לקרר אותו בעזרת הנחתו בתוך מים קרים, למרות שהמים הקרים יתחממו קצת. (ע"ג).
47. מותר להוסיף קרח לשתיה כדי לקרר אותה. אסור להפשיר קרח לבד, כדי לשתות אותו – כי זה "נולד" (מוקצה). (ע"ד).

פרק כ' – דיני מוקצה בשבת.

1. כלי שמלאכתו לאיסור – או רוב שימושו במלאכות אסורות.

- א'. מותר לטלטל רק אם:
א'. מטלטל כדי להשתמש בשימוש מותר.
ב'. "לצורך מקומו" צריך את המקום בשביל דברים אחרים. (ולא בשביל הכלי וכד') (ה"י"ד).
- ג'. מותר - לקחת תפילין ולהניח אותם במקום בטוח, אם הם מונחים דרך בזיון, או במקום שעלולים להיפגע. (י"ד).
2. **מוקצה מחמת חסרון כים** – דבר יקר ערך שמיועד לשימוש אסור – והבעלים מקפידים שלא להשתמש בו לשום דבר אחר.
א'. אסור – לטלטלו אפילו לצורך גופו או מקומו. (י"ט).
ב'. אסור – לבעל חנות כלים לטלטל כלים מהחנות בשבת, כי הוא לא מייעד את הכלי לשימוש בשביל עצמו, אלא למכירה. (אבל אוכל מהחנות מותר לבעלי החנות להשתמש באוכל) – וזה מוקצה מחמת חסרון כים. (כ"א).
ג' – דבר שיש לו מקום קבוע (תמונה, שעון קיר וכד') הוא מוקצה מחמת חסרון כים. (כ"ב).
ד' מותר – לטלטל מוקצה מחמת חסרון כים – אם תכנן בערב שבת - להשתמש בו בשבת לצורך מלאכה מותרת. (כ"ג).

3. **מוקצה מחמת גופו**. דבר שאינו כלי, אינו מאכל אדם ואין לו שימוש נורמלי בשבת (אבנים וכד').
א'. אוכל שאי אפשר לאכול אותו בשבת כמות שהוא (קמח, פירות לא מעושרים וכד') – הוא מוקצה (כ"ח-ל"ה).

- ב'. מותר לכולם – לטלטל חפץ שאסור לי להשתמש בו, אך לאחרים מותר להשתמש בו. (בגד שעטנז שמותר לנוכרי ללבוש אותו וכד'). (ל"ו-ל"ז).
- ג'. כלים שנשברו: אפשר לעשות אתם משהו – לא מוקצה.
- א. אפשר לעשות אתם משהו – מוקצה (אבל מותר להזיז את השברים הצידה – שלא יפגעו אחרים). (מ"א).
- ד'. רהיטים שנשברו: אפשר לתקן אותם בקלות – הם מוקצה – חשש שמא יתקן. אי אפשר לתקן בקלות – לא מוקצה (מ"ב).
- ה'. דלת שיצאה ממקומה בשבת – היא מוקצה – ואסור להחזירה (מ"ד).
- ו'. מוקצה מחמת גופו – שתכנן (אפילו רק במחשבה) בערב שבת להשתמש בו לדבר המותר (אבן לקלס וכד') (מ"ד).
4. **בסיס לדבר האסור.** כלי מותר שמונח עליו מוקצה.
- הכלי התחתון (המותר) נאסר רק כאשר:
- א'. החפץ הונח ע"י הבעלים / שליח שלהם / לטובתם (נ').
- ב'. החפץ הונח במתכוון ולא בטעות או בדרך אגב. (נ"א).
- ג'. הבסיס משמש את המוקצה (שולחן שעליו מונחים פמוטים) (נ"ב).
- ולא כאשר המוקצה משמש את הבסיס (אבן על מפה כדי שלא תעוף וכד'). (נ"ב).
- ד'. הם לא משמשים זה את זה. (מוקצה בתוך מגרה שמונח על דבר מותר, מחוסר מקום במגרה) – בשעת הצורך – ניתן להקל. (נ"ב).
- ה'. הניח את המוקצה לפני כניסת השבת + תכנן שישאר שם כל בין השמשות (משקיעת החמה ועד צאת הכוכבים) + אכן נשאר שם כל בין השמשות.
- לא נתקיים אחד התנאים – החפץ לא מוקצה. (נ"ג).
- ו'. אם המוקצה חסר חשיבות ביחס למוקצה (דלת שתלויה עליה מטריה) – מותר לטלטל את המוקצה יחד עם הבסיס. (נ"ד).
- ז'. הניח על הבסיס דבר מוקצה ודבר מותר, והדבר המותר חשוב יותר מהמוקצה – הבסיס לא נאסר. (נ"ה).
- ח'. הניח את המוקצה על דבר הטפל לדבר המותר (שם את המוקצה בכיס צדדי של המעיל) – הבסיס לא נאסר. (נ"ו).
- ט'. פמוטים המונחים על המפה – החלק הזה בלבד הוא מוקצה, בשעת הצורך – מותר לטלטל את כל המפה. (ס').
- י'. הניח את הפמוטים על מגש יחד עם דבר מותר שחשוב לו – מותר לטלטל לצורך מקומו, או כדי להחליף את המפה, אבל לא כדי לשמור על הפמוטים. (ס"ג).
- י"א. מגירה עם מוקצה חשוב יותר מכל מה שיש בה – אסור לפתוח אותה. (ס"ד).
- י"ב. מגירה עם מוקצה לא חשוב – מותר לפתוח אותה. (ס"ה-ס"ו).
- י"ג. בגד שיש בכיס מוקצה:
1. המוקצה חשוב יותר מדברים אחרים שיש בכיס – הכיס הוא בסיס לדבר האסור.
 - אם הבגד משמש כדופן הכיס (כמו בחולצות) – כל הבגד אסור בטלטול.
 - אם הכיס רק מחובר לבגד (כמו כיס במכנסיים) – ינער את המוקצה במקום הראשון שיוכל, והבגד מותר. (ע"א).
- מצא בשבת מוקצה בכיס – ינער אותו במקום הראשון שיוכל (ע"ב).
- י"ד. מותר לפתוח דלת מכונית בשבת אם לא יופעלו מערכות חשמליות (אזעקה, אור וכד') כדי להוציא חפץ מהאוטו. וראוי לא לעשות זאת כדי שלא יחשדו בי שאני מחלל שבת. (ע"ז).
- ט"ו. אולר שיש בו חלקים שונים, וחלקם מוקצה – הסכין שבו הוא העיקר, ולכן מותר לטלטלו. (פ"א).

פרק ל"ב – דיני פיקוח נפש.

הרשות והחובה לחלל שבת.

1. חולה שיש בו סכנה – חייבים לחלל עבורו את השבת, גם בניגוד לרצונו, גם אם רק אולי יאריכו את חייו, וגם זה רק בזמן קצר, או פעולה שרק תקל עליו, ולא משנה המין או הגיל. (א'-ח', י"ח-כ"ב).
2. מצווה לחלל עבורו את השבת – ולכן עדיף שיעשה זאת יהודי, ואם אפשר – רב גדול. (א').

סכנה מהי?

3. סכנה ברורה, (אדם שאיבד הכרה וכד'), מצב שיש חשש שיתפתח למצב של סכנה אם החולה לא יטופל.
4. מי שקובע את מצב החולה הוא: א'. החולה. ב'. הרופא. ג'. אין רופא – סתם אדם שמראה שהוא קצת מבין ברפואה.
- במחלוקת בין החולה לרופא, מי שחושש לסכנה הוא הקובע. (חולה מרגיש שהוא בסכנה, והרופא אומר שזה לא נכון = סכנה. ולהפך). (ח"ט').
5. רשימת מצבים הנקראים פיקוח נפש- ע"מ תל"ג - תל"ד בשמירת שבת כהלכתה.
6. יולדת: 3 ימים ראשונים = חולה שיש בו סכנה. או אפילו עד היום השביעי. (מחשבים 24 שעות*7 ימים).
- נתגלה סיבוך לאחר 7 ימים = חולה שיש בו סכנה. (י"ב).
7. כל פעולה שעשויה אולי להציל חיים (ניתוק חשמל מחוטי חשמל שנפלו, פינוי חולה או הבריא כדי למנוע הדבקות, פינוי הריסות לחפש אולי יש ניצולים וכד') – חובה לעשות אותה בשבת. (י"ג-ט"ז).
8. סמוך למוצאי שבת – פעולה שניתן לדחות אותה למוצאי שבת:
 1. אסור - לעבור על דיני דאורייתא, מותר – לעבור על דיני דרבנן אם עושה זאת בשינוי. (כ"ג).
 2. פעולה שבטוח שלא תגדיל את סיכויי הצלת החולה – מותר לעבור רק על מצוות דרבנן בשינוי. (כ"ה).
 3. מחללים שבת עבור חולה שסיכוייו להינצל תלויים במצבו הנפשי, והוא מבקש דבר שאסור לעשותו בשבת. (כ"ו).
 4. צריך למעט ככול האפשר בחילול שבת (בכמות, בפעמים, להעדיף עברות מדרבנן בשינוי ולא מדאורייתא וכ'). (כ"ז-כ"ט).
 5. מיום ד' אסור לעשות דברים שבגללם הוא עלול להיות בסכנה בשבת (ניתוח וכד'). (ל"ג).
 6. צריך להכין כל מה שיכול לפני שבת, כדי לצמצם את חילול השבת בשבת. (ל"ד).
 7. עדיף להזעיק רופא שגר קרוב, כדי לחסוך בחילול שבת. (ל"ו).
 8. אם הרופא שגר רחוק יותר טוב – קוראים לרופא הטוב יותר. (ל"ח).
 9. גם לצורך התייעצות – מחללים את השבת. (ל"ט).
 10. שימוש בטלפון להזעיק עזרה – מותר, (גם לדבר באריכות).
 11. עדיף להרים את הטלפון בשינוי, ולא להחזיר את השפופרת. (אלא אם יש חשש שאחרים יצטרכו להתקשר בקשר לחולה אחר, והוא רופא. (מ"ב).
 12. מותר ללוות את החולה לבית החולים, אך לא לחזור (כי בחזרה אין פיקוח נפש). (מ"ד).
 13. מותר להזעיק רופא טוב – חילוני – למרות שהוא יחלל את השבת יותר. (מ"ה).

פרק ל"ו. דיני יולדת ומינקת.

דיני מעוברת.

1. מותר – לקחת ויטמינים, ברזל וכד' לחזק את העובר והאישה. (א').
2. אסור – לקחת כדורים נגד כאבים (דינה כמו אדם רגיל). (א').
3. מחללים את השבת ועושים ניתוח כדי להציל את העובר. (ב'-ג').

דיני יולדת.

4. דינה כחולה שיש בו סכנה, אך עדיף לעשות המלאכות בשינוי. (ד'-ה').
5. בחודש ה' 9 ראוי שהאישה תכין תיק למקרה שתצטרך לנסוע בשבת. אך לא צריכה להיות קרוב לבי"ח כי אולי... (ו'-ז').
6. מותר להזעיק אמבולנס ורופא מרגע שמתחילים צירים. (ח').
7. מותר לחלל עליה את השבת בכל הדברים רק מרגע: פתיחת רחם / ירידת מים / דימום חזק / לא יכולה ללכת. (ח'-ט').
8. מה שלא קשור לבריאות האישה או הוולד (רישום, תשלום וכד') אסור לעשות אותו בשבת (ט'-י"ב).
9. אסור – לחזור בנסיעה מבי"ח. קשה לה מאוד לחכות למוצ"ש – תיסע עם נהג לא יהודי. (י').
10. מותר – לצרף מלווה לנסיעה. (י"א).
11. 3 ימים ראשונים מהלידה – היא חולה שיש בו סכנה – גם היא לא מרגישה כך. (מספיק שחברה וכד' תגיד שהיולדת צריכה משהוא, כדי לחלל את השבת עבורה). (י"ג).
12. 4 הימים הבאים – חולה שיש בה סכנה – רק אם היא (או הרופא) מבקשת שיחללו עליה את השבת. (י"ד).
13. מיום ה' 8 ועד חודש – חולה שאין בה סכנה, ומותר לעשות לה הכל ע"י נוכרי. או בשינוי (ט"ו).
14. חייבת בהדלקת נרות שבת. או שהבעל מדליק עבור היולדת (ט"ז).

דיני מינקת.

15. מותר לנקות את הפטמות לפני ההנקה, אבל לא בצמר גפן (כי בטוח שתעבור על סחיטה) (י"ז).
16. מותר לקלח חלב לתוך הפה של התינוק, כדי שירצה לינוק. (י"ט).
17. אם יש לה גודש (עודף חלב) – מותר להוציא ביד ולשפוך. קשה לה להוציא ביד – מותר להיעזר במשאבה לא חשמלית. (כ').
18. חייבת להוציא חלב כדי לתת לתינוק בבקבוק – מותר לה להוציא ביד לבקבוק.

פרק ל"ז – דיני תינוק וילד קטן.

1. תינוק – הזקוק לאוכל מסוים, ואם לא יאכל את האוכל הזה, עלול לקבל קלקול קיבה, צריך לדאוג לאוכל זה מערב שבת.
- במקרה שבשבת גילו שאין את האוכל הדרוש (שכח להכין, האוכל נשפך וכד'), מותר לחלל עליו את השבת. (א').
2. כל ילד עד גיל 9 – 10 נחשב לחולה שאין בו סכנה. אך כמובן צריך לעשות הכל כדי שהכל יהיה מוכן מערב שבת, או להיעזר בשבת עד כמה שאפשר בדברים מוכנים. (ב'-י"ב).
3. לכן מותר: לשים יוד נוזלי על פצע. ליבש טבור עם דם באבקה צהובה, לתת ויטמינים, לתת תרופות, למרוח שמן נוזלי נגד קשקשים וכד'. (ג'-י"ב).
4. תינוק הסובל משלשולים וכד' חייבים להזעיק רופא גם בשבת. (י"א).
5. ברית מילה: יש להכין את כל צורכי ברית המילה כבר ביום שישי.
6. שכח, חשב שיש לו מספיק וכד', וגילה זאת לפני המילה, דוחים את המילה. (י"ג).
7. לאחר הברית – גילה שחסרים לו דברים, מותר לעשות את כל הנחוץ לעזרה לתינוק. (י"ג).
8. בכל דבר שהטיפול דורש מדידת חומר – עדיף אם אפשר להעריך את הכמות ולא למדוד. (ה').
- ילד הסובל מבעיות נשימה – וצריך אדים – עדיף להשתמש במים שעומדים חמים מערב שבת. ומותר להוסיף טיפות אקליפטוס. (ט"ו).